

Pitung Puluh Taun Tirus kang Kelalen

Jeff Pippenger

2023-08-12

Pitung Puluh Taun Tirus kang Kalis Lali

Kabèh para nabi negesake pungkasané jagad iki.

“Sabèn nabi jaman kuna ngandika ora pati kanggo jamane dhewe tinimbang kanggo jaman kita, satemah pamecahe wisuhé tumrap kita. ‘Saiki sakehing prakara iki kelakon tumrap wong-wong mau minangka tuladha: lan iku kababar katulis kanggo pepeling kita, kang tumrap kita pungkasané jagad wis teka.’ 1 Korinta 10:11. ‘Dudu kanggo awake dhewe, nanging kanggo kita wong-wong mau ngladèni prakara-prakara iku, kang saiki wis kawartakake marang kowé déning para wong sing martakaké Injil marang kowé kanthi Roh Suci kang katurunaké saka swarga; prakara-prakara kang para malaékat kepéngin sumurup.’ 1 Petrus 1:12....”

“Kitab Suci wis nglumpukake lan ngiket bebarengan sakabehing bandha kasugihane kanggo generasi pungkasan iki. Kabèh prastawa gedhe lan tumindak-tumindak sajarah Prajanjian Lawas sing khidmat wis kelakon, lan saiki lagi mbaleni maneh, ana ing pasamuwan ing dina-dina pungkasan iki.” Selected Messages, buku 3, 338, 339.

Kabèh kitab ing Kitab Suci pungkasané kacundhuk ana ing kitab Wahyu.

“Ing kitab Wahyu, kabèh kitab ing Kitab Suci padha pepanggihan lan mungkasi ana ing kono.” The Acts of the Apostles, 585.

Pesen pepènget pungkasan tumrap para pedunung planit bumi kaidentifikasi ing Wahyu wolulas.

Lan sawisé prekara-prekara iki aku weruh malaékat liyané tumurun saka swarga, nduwèni kakuwatan gedhé; lan bumi padha kapadhangi déning kamulyané. Lan dhèwèké nguwuh kanthi rosa nganggo swara kang banter, mangkéné: Babil kang gedhé iku wis rubuh, wis rubuh, lan wis dadi panggonané dhemit-dhemit, lan papan pakunjarané saben roh najis, lan kurungané saben manuk kang najis lan disengiti. Awit sakehing bangsa wis padha ngombé saka anggur bebenduné laku jina dheweke, lan para ratu ing bumi wis padha laku jina karo dheweke, lan para sudagar ing bumi wis dadi sugih lumantar kaluberané kasugihaning kaendahané. Wahyu 18:1–3.

Ungkapan “Babil Agung” nglambangaké gréja Katulik Roma, lan ing Yesaya pasal telulikir “Babil Agung” digambaraké minangka Tirus.

Bebenduning Tirus. Padha nguwuha, hé kapal-kapalé Tarsis; awit wis katumpes, nganti ora ana omah, ora ana papan mlebu; saka nagarané Kitim bab iku kaandharaké marang wong-wong mau. Menenga, hé para pandhudhuking pulo; kowé sing dipakani lubèr déning para sudagaré Sidon, kang nyabrang segara. Lan lumantar banyu kang amba, wijining Sihor, panèn saka kali, dadi bathinipun; lan dhèwèké dadi pasaré

bangsa-bangsa. Élinga wirangmu, hé Sidon; awit segara wis ngandika, ya kakuwataning segara, mangkéné pangandikané: Aku ora nglarani kaya wong arep nglairaké, lan ora nglairaké anak-anak; aku uga ora nggedhèkaké para nom-noman, lan ora ngopeni para prawan. Kaya nalika ana pawarta bab Mesir, mangkono uga wong-wong bakal banget kasangsaran nalika krungu pawarta bab Tirus. Padha nyabranga menyang Tarsis; padha nguwuha, hé para pandhudhuking pulo. Punika ta kutha kabungahanmu, kang wiwitané saka jaman kuna? Sikilé dhéwé bakal nggawa dhèwèké adoh supaya manggon ana ing tanah manca. Sapa kang wis ngrancang pitutur iki nglawan Tirus, kutha kang maringi makutha, kang para sudagaré padha dadi para panggedhé, lan para padagangé dadi wong-wong kang kinurmatan ana ing bumi? Pangéran, Yéhuwah Gustining sarwa dumadi, kang wus netepaké, supaya ngregeti panguwasaning sakehing kamulyan, lan nggawa asor sakehing wong kinurmatan ana ing bumi. Lunganana ngliwati tanahmu kaya kali, hé putriné Tarsis; wis ora ana dayamu manèh. Panjenengané nguluraké astanipun ngungkuli segara, Panjenengané nggancang karajan-karajan; Pangéran wis maringi dhawuh nglawan kutha padagangan, supaya ngrusak benteng-bentengé. Lan Panjenengané ngandika: Kowé ora bakal bungah manèh, hé prawan kang katindhés, putriné Sidon; tangia, nyabranga menyang Kitim; ana ing kono uga kowé ora bakal oleh katentreman. Lah delengen tanahé wong Kasdim; bangsa iki biyèn ora ana, nganti wong Asyur ngedegaké kanggo wong-wong kang manggon ing ara-ara samun; wong-wong mau ngadegaké menara-menarané, padha ngedegaké kraton-kratoné; banjur dhèwèké nggawé dadi reruntuhan. Padha nguwuha, hé kapal-kapalé Tarsis; awit kakuwatanmu wis katumpes. Lan ing dina iku bakal kelakon, Tirus bakal kalalèkaké pitung puluh taun, miturut dina-dinané siji ratu; sawisé pungkasané pitung puluh taun Tirus bakal nyanyi kaya sundel. Jupukana clempung, mlakua ngubengi kutha, hé sundel kang wis kalalèkaké; tabuhna lagu kang mranani, nyanyia akèh tembang, supaya kowé kèlingan manèh. Lan sawisé pungkasané pitung puluh taun bakal kelakon, yèn Pangéran bakal nggatèkaké Tirus, lan dhèwèké bakal bali marang upahé, sarta bakal laku jina karo sakèhé karajan ing donya ing salumahing bumi. Lan dagangané sarta upahé bakal dadi kasucèn kagem Pangéran; iku ora bakal disimpen utawa ditimbun, awit dagangané bakal dadi kagungané wong-wong kang manggon ana ing ngarsané Pangéran, supaya padha mangan nganti cukup, lan kanggo sandhangan kang awèt. Yesaya 23:1-18.

Sadhèrèk White nyerat: “Kabèh prastawa gedhé lan tumindak-tumindak khidmat sajroning sajarah Prajanjian Lawas wis kelakon, lan saiki uga lagi kaulang manèh ing pasamuwan ing dina-dina wekasan iki.”

Yésaya rolikur ngrembag sesambungan-sesambungan profetik antarané Perserikatan Bangsa-Bangsa, Kapapaan, Amérika Sarékat, lan Islam. Supaya bisa mangertèni kayektèn-kayektèn iki, sawetara pralambang ing pasal iki kudu ditegesi déning Inspirasi. Sawisé pralambang-pralambang mau ditegesi, runtutan prastawa-prastawané cukup cetha. Pralambang-pralambang ing pasal iki sing perlu ditegesi yaiku:

Beban, Tirus, Sundel, Asyur, Tanahé wong Kasdim, Menara-menara lan Kraton-kraton, Tarsis, Winihé Sihor, Tanah Kitim, Sidon, Kutha para sudagar, Kabar saka Mesir lan kabar saka Tirus, Raungan, Sawijining Putri, Pitung puluh taun, Jamané siji raja, Kakelalen, lan

Éling manèh

Tembung “beban” ing ayat kapisan nandhakaké sawijining pamedhar wangsit paukuman tumrap karajan Tirus.

Beban: H4853—Saka H5375; sawijining beban; mligi upeti, utawa (kanthi abstrak) panggawa barang; kanthi kiasan sawijining pangandika, utamané paukuman, mligi nyanyian; batin, pepénginan: – beban, nggawa lunga, pamedhar wangsit, X padha netepaké, kidung, upeti.

Beban Tirus iku salah siji saka akèh perangan ing Alkitab kang nandhani paukuman pungkasan tumrap gréja Katulik Roma. “Beban” miturut panganggone lan tegesé iku sawijining pamedhar wangsit, lan utamané sawijining wangsit karusakan. Ana sewelas “beban” ing kitab Yesaya, lan wolung kaping tembung iku dipigunakaké kanggo nerangaké beban kang digawa ing pundhak. Sewelas kaping tembung “beban” mau dipratelakaké minangka wangsit karusakan, yaiku Yesaya 13:1; 15:1; 17:1; 19:1; 21:1, 11, 13; 22:1; 30:6 lan mesthi waé pasal pinglikur telu, ing ngendi kita nemu beban Tirus. Becik menawa kabèh wangsit karusakan ing kitab Yesaya dipasang bebarengan supaya bisa dipertimbangaké kakuwatan endi kang diwakili ing dina-dina pungkasan. Sewelas wangsit karusakan iku ora gampang kabèh dibabar bebarengan sajroning sapisan wektu, mula aku bakal maringi katrangan cekak tumrap saben wangsit karusakan kanggo nyawisaké konteks tumrap pasal pinglikur telu.

Ing pasal telulas, wangsit paukuman tumrap Babil iku nuduhake Babil modern ing wekasaning jagad, yaiku sundelé Roma kang uga digambarake ing pasal pitulas kitab Wahyu.

Lajeng rawuhipun salah satunggal malaékat saking pitu malaékat ingkang nyekel pitu bokor punika, sarta ngandika dhateng kula, mengkéné, “Mrenea mriki; aku badhé nedahaké marang kowé paukumaning sundel ageng ingkang lenggah ing inggiling toya kathah punika; ingkang dados pandamel jina para ratu ing bumi, lan para pedununging bumi sampun dipun damel mendem déning angguripun jinahipun.” Lajeng kula dipun beta déning piyambakipun wonten ing Roh dhateng ara-ara samun; lan kula nyumurupi satunggal wanita lenggah ing inggil kéwan galak wernanipun abrit kirmizi, kebak asma-asma panyenyamah, gadhah pitu sirah lan sadasa sungu. Lan wanita punika ngagem busana ungu lan abrit kirmizi, sarta kaéndahan déning emas lan watu-watu aji tuwin mutiara, nyekel satunggal tuwung emas wonten ing astanipun, kebak ing bilai lan reregeding jinahipun. Lan wonten ing bathukipun katulis satunggal asma, MISTERI, BABILON AGENG, IBUNING PARA SUNDAL LAN BILAI ING BUMI. Wahyu 17:1–5.

Aku perlu nyimpang sathithik. Tujuan saka panaliten ngenani ramalan bab Tirus pungkasane yaiku kanggo nyalarasake sajarah kenabian Amerika Serikat karo sajarah Gréja Masehi Advent Dina Kapitu. Kita bakal nedahake manawa pamaréntahan Amerika Serikat iku salah siji sungu ing kéwan kaya cempé ing Wahyu telulas lan Protestantisme sing metu saka Jaman Peteng iku sungu sijiné. Sungu Protestantisme dadi Adventisme Millerit ing

wektu para Protestan ing Amerika Serikat nolak pekabaran malaékat kapisan. Nalika perkara iku wis mapan, kita bakal nedahake manawa sajarah sungu Protestant lan sajarah sungu Republik lumaku sejajar siji lan sijiné lan nduwèni ciri-ciri kenabian sing sejajar. Sawisé kabèh, loro-loroné ana ing kéwan sing padha, sing makili manawa kaloro sungu iku sajaman siji lan sijiné. Aku bakal maringi tuladha siji saka kasejajaran antarané sungu gréja lan nagara ing Amerika Serikat iki. Loro-loroné padha “lali” miturut carané dhéwé-dhéwé.

Yesaya patlikur nandhani titik profetik manawa kakuwatan kapapaan dilalekake sajrone pitung puluh taun, lan sajrone pitung puluh taun simbolis mau manungsa lali marang kapapaan lan marang sebab apa Jaman Peteng sinebut Jaman Peteng. Sesanti sungu Protestan nalika padha misah saka gréja Katulik yaiku Kitab Suci lan mung Kitab Suci waé. Wong-wong mau lali manawa Kitab Suci maringi weruh marang kita sapa sejatine kapapaan iku. Wong-wong mau lali marang piweling kang kaabadèkaké ana ing dokumen suci sing dipitayakake marang wong-wong mau, lan sing padha diakoni dadi para pambéla utama.

“Sapa waé sing dadi bingung ing pangertèné bab Sabda, sing gagal weruh maknané antikristus, temtu bakal nempataké awaké dhéwé ing sisih antikristus. Saiki ora ana wektu kanggo kita nyarujuki awak karo donya. Daniel lagi ngadeg ing pandumané lan ing panggonané. Ramalan-ramalané Daniel lan Yohanes kudu dimangertèni. Ramalan-ramalan iku padha nerangaké siji lan sijiné. Padha maringi marang donya kayektèn-kayektèn sing kudu dimangertèni déning saben wong. Ramalan-ramalan iki kudu dadi paseksi ing donya. Lumantar kasembadané ing dina-dina pungkasan iki, ramalan-ramalan mau bakal nerangaké awaké dhéwé.” Kress Collection, 105.

Mangkono uga, sungu Republikan sing nggambarake pamaréntahaning Amérika Sarékat iku kuduné asalé saka rakyat lan kanggo rakyat, nanging para warga Amérika Sarékat uga wis lali marang dokumèn suci sing dipracayakaké marang wong-wong mau. Dokumèn suci iku yaiku Konstitusi Amérika Sarékat, lan semboyan pamaréntahan sing dirancang supaya kanggo rakyat iku yaiku pamisahan gréja lan nagara. Wong-wong mau wis lali marang piwulang Konstitusi sing dipracayakaké marang wong-wong mau, lan sing padha diakoni déning wong-wong mau minangka para pambéla.

“Lan kudu kaélingi, Roma gumunggung manawa dhèwèké ora tau owah. Prinsip-prinsip Gregory VII lan Innocent III isih tetep dadi prinsip-prinsip Gréja Katulik Roma. Lan manawa dhèwèké nduwèni kakuwatan, dhèwèké bakal nindakaké iku saiki kanthi kencenging daya kang padha kaya ing abad-abad kapungkur. Wong-wong Protestan mung sathithik mangertèni apa kang lagi ditindakaké nalika padha ngusulaké nampa pitulungan saka Roma ing pakaryan ngluhuraké dina Minggu. Nalika padha kasengsem nggayuh kaleksanané ancasé, Roma lagi ngarahaké upaya kanggo ngedegaké manèh kakuwatané, kanggo ngrebut bali kaluhuran panguwasané kang wus ilang. Manawa ing Amerika Sarékat sapisan waé kaadegaké prinsip menawa gréja kena migunakaké utawa nguwasani kakuwataning nagara; menawa pangibadah agama kena dipaksa lumantar angger-angger sipil; cekaké, menawa wewenanging gréja lan nagara kudu nguwasani kalbu, mula kamenangan Roma ing nagara iki wis mesthi.”

“Pangandikanipun Allah sampun paring pepéling bab bebaya ingkang sampun caket; manawi bab punika dipunlirwakaken, jagad Protestan badhé mangertos punapa saèstunipun ancasipun Roma, namung nalika sampun kasep kanggé uwal saking jebakanipun. Piyambakipun kanthi meneng-meneng saya tuwuh dados kuwasa. Piwulang-piwulangipun sami marakaken pangaribawa wonten ing balé-biné undhang-undhang, wonten ing gréja-gréja, lan wonten ing manahipun manungsa. Piyambakipun saweg nyusun tumpukan bangunan-bangunanipun ingkang inggil lan ageng, ing papan-papan singidanipun panyiksa-panyiksa biyèn badhé kapungrumat malih. Kanthi licik lan tanpa dipuncurigai, piyambakipun ngiyataken kakiyatan-kakiyatanipun supados saged nglajengaken ancasipun piyambak menawi wekdalipun sampun dumugi kanggé nyabet. Sedaya ingkang dipunkarsakaken namung papan kauntungan, lan punika sampun dipunsukani dhateng piyambakipun. Kita badhé enggal nyumurupi lan badhé ngrasakaken punapa ancasipun unsur Roma punika. Sinten kemawon ingkang pitados lan manut dhateng pangandikanipun Allah, kanthi mekaten badhé katempuh cela lan panganiaya.” *The Great Controversy*, 581.

Manawa panjenengan saged manggihaken kamus punapa kemawon ingkang dipunwedharaken sadèrèngipun taun 1950, lan mriksani tembung “wanita mawa warna kirmizi” utawi variasi saking ukara punika ing Wahyu pitulas, saben kamus sadèrèng taun 1950 punika netepaken bilih gréja Katulik Roma punika sundhalipun Wahyu pitulas. Amerika Sarékat, kéwan bumi mawa kalih sungu ing Wahyu telulas, nglalèkaken biyènipun, punapa punika sungu Protestantisme utawi sungu Republikanisme. Kalih pranatan punika sami tuwuh saking protes dhateng tirani agama papasi lan tirani pulitik para ratu ingkang ndhukung dhèwèké, utawi kados ingkang dipunwastani Kitab Suci, para ratu ingkang “nindakaken jina” kaliyan dhèwèké. Sadèrèng kita ngrembag Yesaya teluliku, kita badhé sakedhap maringi ringkesan babagan sapuluh wekdal sanèsipun nalika Yesaya netepaken satunggaling ‘ramalan paukuman,’ awit sedaya sewelas “bebendu” punika pancèn mekaten.

Yesaya telulas punika wos bebendu tumrap Babil ing “wektu pungkasan.” Babil, sanadyan dipun-kendhalèkaké lan dipun-arahaké déning gréja Katulik ing wekdal pungkasan, kaanggotanipun katata saking tigang kakuwatan ingkang nuntun jagad tumuju Armagedon ing pasal nem welas kitab Wahyu. Ing wangsit paukuman pasal telulas tumrap Babil modhèren punika, wonten tigang kakuwatan ingkang dipunlambangakaké; Babil, Lucifer, lan Asyur, ingkang makili kéwan mau (Asyur), naga (Lucifer), lan nabi palsu (Babil). Asyur lan Babil punika kalih kakuwatan ingkang ndadosaké karusakan, ingkang dipunginakakaké déning Allah kanggé ngukum Israèl kuna; lan Asyur rawuh rumiyin, ngirid sepuluh taler lor dhateng panangkaran, lajeng Babil ngrebat kalih taler kidul, yaiku Yehuda.

Israèl iku kaya wedhus kang kasasar lan kasebar; singa-singa wus ngoyak lan nyirnakaké dhèwèké: dhisik ratu Assyur wus nguntal dhèwèké; lan pungkasané Nebukadnezar, ratu Babil, wus ngremuk balung-balungé. Mulané, mangkéné pangandikané Pangéran sarwa dumadi, Allahé Israèl; Lah, Aku bakal ngukum ratu Babil lan nagarané, kaya Aku wus ngukum ratu Assyur. Yeremia 50:17, 18.

Kaping pisan Asyur nggawa sepuluh suku sisih lor Israel menyang pambuwangan, lan sawisé iku Babil nggawa loro suku sisih kidul Yehuda menyang pambuwangan. Loro-loroné pambuwangan iki minangka panggenapan saka “ping pitu” ing Imamat 26. “Ping pitu” ing Imamat iku minangka “wewaton wektu” kang pisanan banget ditemokaké déning William Miller, lan iku netepaké yèn nalika Asyur ngrebut suku sisih lor, prakara iku nandhani wiwitané sawijining panyebaran kang terus lumaku sajroning rong éwu limang atus rong puluh taun. Mangsa iku diwiwiti nalika pambuwangané ing taun 723 SM lan dipungkasi ing “wektu wekasan” ing taun 1798. Suku-suku sisih kidul digawa déning Babil ing taun 677 SM, miwiti “ping pitu” marang Yehuda kang pungkasané tekan ing titik sing padha karo wangsit 2300 taun ing Daniel 8:14, yaiku ing tanggal 22 Oktober 1844. Asyur lan Babil padha nindakaké ancas paukuman sing padha marang pambrontakané umaté Allah, nanging paukuman iku kawiwitan ditindakaké déning Asyur banjur déning Babil.

Ing sesambetan profetik antarané telung kakuwasan ing pasal telulas, Babil iku gambaré Asyur, awit dhèwèké teka sawisé nanging nindakaké pagawean kang padha marang umaté Allah.

Ing bab limalas, paukuman tumrap Moab iku katujokake marang gréja-gréja Protestan.

“Panggambaran babagan Moab iki nggambarake pasamuwan-pasamuwan sing wis dadi kaya Moab. Wong-wong mau ora tetep ngadeg ana ing papan kewajibane minangka para jaga sing setya. Wong-wong mau ora makarya bebarengan karo kawicaksanan-kawicaksanan swarga kanthi migunakaké kabisan sing diparingaké déning Gusti Allah kanggo nindakaké karsané Gusti Allah, nahan munduré kakuwataning pepeteng, lan migunakaké saben kakuwatan sing wis diparingaké Gusti Allah marang wong-wong mau kanggo majengaké kayektèn lan kabeneran ana ing donya kita. Wong-wong mau duwé kawruh bab kayektèn, nanging wong-wong mau ora nindakaké apa sing wis padha sumurupi.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1159.

Pasamuwan Protestan kang wus tiba iku yaiku pasamuwan kang tetep lumaku bebarengan karo Gusti nalika Protestanisme liyané padha mlayu nalika piwelingé malaékat kapindho. Moab iku Adventisme, sungu Protestan kang wus tiba.

Bab pitulas ngrembag bab Damaskus, lan iku dipratelakaké minangka sawijining kutha kang bakal disingkiraké. Kutha iku minangka pralambang sawijining karajan, lan karajan kang disingkiraké ing “wektu wekasan” iku yaiku Amérikah Sarékat.

Bab sangalas punika minangka wangsit karusakan tumrap Mesir, ingkang nglambangaken Perserikatan Bangsa-Bangsa lan jagad kabèh.

Telung ramalan karusakan sabanjuré ing pasal kaping selikur iku ditujokaké marang tanah ara-ara samun kang nggegirisi ing sisih kidul, Dumah lan Arabia. Telung ramalan karusakan iki ngenali Islam, selaras karo telung bilai ing Wahyu 8:13.

Ramalan paukiman ing bab kaping rong puluh loro nggambarake pamisahané wong-wong Adventis Laodikia saka wong-wong Adventis Filadelfia nalika hukum Minggu ditetepaké.

Lan banjur ing pasal telung puluh kita nemokake wewatoning kéwan-kéwan ing sisih kidul, kang minangka ilustrasi kapindho tumrap pambrontakané para Adventis Laodikia. Kanthi nglumpukaké kabèh wewaton ing kitab Yesaya dadi siji, prakara iku ing satemené nyandhak meh saben paraga nubuat ing “dina-dina pungkasan.” Aku milih Yesaya rong puluh telu supaya nduduhaké yèn sajarahing Amerika Sarékat, minangka karajan kaping enem ing nubuatan Kitab Suci, mrentah wiwit taun 1798 nganti tekan hukum Minggu.

Amarga “saben nabi kuna ngandika ora pati kanggo jamane dhewe tinimbang kanggo jaman kita, saéngga pamedhar wangsité tumrap kita isih lumaku lan kakuwatané tetep ana,” saben pangandika nabi ngarah marang kedadeyan-kedadeyan ing wekasaning jagad. Kasunyatan iki, digandhengkaké karo kasunyatan yèn “kabeh kitab ing Kitab Suci padha pinanggih lan pungkasané ana” ing kitab Wahyu, netepaké kitab Wahyu minangka titik acuan kanggo nyelararakaké paseksèn nabi ngenani kedadeyan-kedadeyan ing wekasaning jagad.

Ing bab kaping pitulas saka Wahyu, kita nyumurupi sundel agung sing nindakake jina karo para ratu ing bumi lan paukiman pungkasané.

Banjur rawuh salah siji saka pitu malaékat kang nyekel pitu bokor iku, banjur ngandika marang aku, pangandikané: Mrénéa; aku bakal nedahaké marang kowé paukimané sundel agung kang lenggah ana ing akèh banyu; kang karo dheweke para ratu ing bumi wis padha laku jina, lan para pedununging bumi wis padha diombéki déning anggur jina-ne. Wahyu 17:1, 2.

Para nabi ora tau padha mbantah siji lan sijiné.

Lan roh-rohé para nabi iku tumut marang para nabi. Awit Gusti Allah iku dudu pangriptaing kacawuhan, nanging katentreman, kaya ing sakehing pasamuwané para suci. 1 Korinta 14:32, 33.

Ing wekasaning jagad, “pangadilan tumrap sundel gedhé sing lenggah ana ing sandhuwuré banyu akèh,” sundel gedhé kang “déné para ratu ing bumi wus padha laku jina karo dhèwèké,” sundel gedhé kang wis ndadèkaké “para kang manggon ana ing bumi padha mendem” “dening anggur jinané”; déning Yesaya dipralambangaké minangka “sundel” kang kalalèkaké sajroning “wektuné siji ratu,” utawa pitung puluh taun kenabian. Nalika pitung puluh taun iku rampung, Tirus “bakal laku jina karo sakehing karajan ing donya.” Sundelé Yesaya iku sundel gedhéné Yohanes. Sundelé Yesaya lan sundelé Yohanes nggambaraké pasamuwan Katulik Roma, awit wong wadon iku minangka pralambang pasamuwan ana ing Sabdaning Allah.

Para garwa, padha sumarahana marang bojomu dhéwé, kaya marang Gusti. Awit bojo lanang iku sirahé bojo wadon, kaya déné Kristus iku sirahé pasamuwan; lan Panjenengané iku Juru Slameté badan iku. Mulané, kaya pasamuwan tundhuk marang Kristus, mangkono uga para garwa marang bojone dhéwé ana ing samubarang kabèh.

Para bojo lanang, tresnanaa para garwamu, kaya déné Kristus uga nresnani pasamuwan, lan masrahaké sarirané kanggo pasamuwan iku; supaya Panjenengané nucèkaké lan ngresiki pasamuwan mau lumantar pangumbahing banyu marga saka pangandika, supaya Panjenengané ngaturaké pasamuwan iku marang sarirané piyambak minangka pasamuwan kang mulya, tanpa cacad, utawa kisut, utawa apa waé kang sapadhané iku; nanging supaya pasamuwan iku dadi suci lan tanpa cacad. Mangkono uga para bojo lanang kudu nresnani para garwané kaya badané dhéwé. Sing sapa nresnani garwané, iku nresnani awaké dhéwé. Awit ora ana wong kang tau sengit marang dagingé dhéwé; nanging ngopèni lan ngreksa iku, kaya déné Gusti marang pasamuwan; awit kita iki padha dadi anggotané badané, saka dagingé, lan saka balungé. Awit saka iku wong lanang bakal ninggal bapa lan biyungé, lan bakal manunggal karo bojoné, lan wong loro iku bakal dadi satunggal daging. Iki wewadi kang gedhé; nanging aku matur bab Kristus lan pasamuwan. Éwadéné, saben wong ing antaramu dhéwé-dhéwé kudu nresnani garwané kaya awaké dhéwé; lan bojo wadon kudu ngajèni bojone. Efesus 5:22–33.

Rasul Paulus nedahaké yèn pasamuwané Kristus sacara profetik dipralambangaké minangka sawijining wanita. Mulané, wanita ing profési iku sawijining pasamuwan, nanging pasamuwané Kristus iku “suci lan tanpa cacad.” Pasamuwan kang ora suci dipralambangaké minangka wanita kang ora suci; mula Yesaya nandhai sawijining sundel lan Yohanes sawijining wanita lacur. Wong-wong mau nggambaraké kapausan minangka wanita lacur, déné pasamuwané Allah iku sawijining prawan.

Amarga aku cemburu marang kowé kanthi cemburu ilahi; awit aku wus nglantaraké kowé marang siji bojo, supaya aku bisa nyaosaké kowé marang Kristus minangka prawan suci. 2 Korinta 11:2.

Pasamuwané Allah ora mung dipralambangaké minangka sawijining prawan, nanging uga wis dipunpasrahaké marang mung siji garwa kakung. Tirus lan pelacur agungé Yohanes padha nindakaké laku jina karo para ratu ing bumi. Gréja Katulik nduwèni sesambungan karo pirang-pirang priya, dudu mung siji. Daniel ngandharaké marang kita yèn para ratu iku karajan-karajan.

Iki wewangené; lan kawulané badhé nyariyosaken tegesipun wonten ing ngarsanipun Sang Prabu. Paduka, dhuh Sang Prabu, inggih punika rajaning para ratu; awit Gusti Allahing swarga sampun maringi dhateng paduka kraton, kasekten, kakiyatan, lan kamulyan. Lan ing pundi kemawon anak-anakipun manungsa manggèn, kéwan ing ara-ara lan manuk-manuk ing awang-awang sampun dipun pasrahaken dhateng tangan paduka, lan paduka sampun dipun dadosaken panguwaosing sedaya punika. Paduka punika sirah emas punika. Lan sasampunipun paduka badhé jumeneng satunggaling karajan sanès ingkang langkung asor tinimbang paduka, lan karajan kaping tiga sanèsipun saking tembaga, ingkang badhé marentah ngungkuli saindenging bumi. Lan karajan kaping sekawan badhé kiyat kados wesi; awit kados dene wesi remukaken lan ngasoraken sadaya prakawis; lan kados wesi ingkang remukaken sadaya punika, mekaten ugi karajan punika badhé remukaken lan ngremuk. Daniel 2:36–40.

Ing Daniel pasal loro, karajan-karajan ing wangsit Kitab Suci diidentifikasi lan diterangake. Nalika Daniel nerangake impen iku marang Nebukadnezar, dhèwèké mratelakaké marang Nebukadnezar yèn dhèwèké iku sirah mas. Sirah mas iku sawijining ratu, nanging ratu nggambaraké sawijining karajan. Gréja Katulik Roma iku sundel gedhé kang laku jina karo kabèh para ratu ing bumi ing pungkasané pitung puluh taun kenabian. Para ratu iku pralambang manungsa, lan Tirus iku wong wadon najis. Wong wadon iku gréja, sundel iku gréja kang ora suci; wong lanang iku ratu lan ratu iku karajan. Wong wadon iku gréja lan ratu iku nagara. Sesambungan kang tanpa wewenang sah ing antarané loro entitas iki nggambaraké jina rohani.

Konstitusi Amerika Serikat punika satunggaling dokumen ilahi ingkang netepaken kabutuhan supados kalih entitas punika tansah kapisah. Sanadyan kita dereng rampung ngidentifikasi Tirus minangka greja Katolik Roma, katingal prayogi ing wekdal punika ngrembag pralambang sanès wonten ing Yesaya kalih dasa tiga ingkang nerangaken pralambang priya lan wanita—greja lan nagari.

Lah, delengenana tanahé wong Kasdim; bangsa iki biyèn ora ana, nganti wong Asyur madegaké iku kanggo wong-wong sing manggon ana ing ara-ara samun; wong-wong mau ngedegaké menara-menarané, ngadegaké kraton-kratoné; lan Panjenengané ngrusak iku dadi karusakan. Yesaya 23:13.

Ing ayat punika, wong Asyur ngedegaké tanahé wong Kasdim sarta ngedegaké loro-loroné, yaiku “menara-menara” lan “kraton-kraton.” Wong Asyur punika minangka pralambang Nimrod, lan wong Kasdim makili para pamimpin agama saking agama-agama rahasia Babil. “Menara” punika sawijining pralambang pasamuwan. Nalika Gusti Yesus ngandharaké pasemon bab pakebonan anggur, Sister White maringi katrangan babagan pasemon punika makaten:

“Ing sajroning pasemon iku, juragan omah makili Gusti Allah, kebon anggur makili bangsa Yahudi, lan pager makili angger-angger ilahi kang dadi pangreksané. Menara iku minangka pralambang Bait Suci.” Desire of Ages, 596.

Wong Asyur ngedegaké tanahé wong Kasdim, kang ngedegaké sawijining gréja (menara) lan sawijining “kraton.” Sawijining “kraton” nggambaraké sawijining “raja,” lan raja mau sabanjuré nggambaraké sawijining karajan. Sawijining karajan uga digambaraké minangka sawijining kutha.

Lan wong-wong mau padha kandha, “Ayo, padha yasa kutha kanggo awake dhewe, lan menara kang pucuke nganti tekan ing langit; lan supaya kita gawé jeneng kanggo awake dhewe, supaya kita aja nganti kasebar ing salumahing bumi kabèh.” Purwaning Dumadi 11:4.

“Menara” lan “kraton” kang diadegaké déning wong Asyur iku padha karo “kutha” lan “menara” kang dibangun déning Nimrod.

Lan layoning mayité bakal gumléthak ana ing dalan kutha gedhé, kang kanthi rohaniah sinebut Sodom lan Mesir, ing panggonan Gusti kita iya kasalib. Wahyu 11:8.

Wangsit ilahi maringi mangertèn marang kita yèn “kutha gedhé” ing Wahyu sewelas makili karajan Prancis sajroning mangsa Révolusi Prancis.

“Kutha gedhé’ kang ing dalan-dalané para seksi dipatèni, lan ing kono layon-layoné padha gumléthak, iku kanthi ‘rohaniah’ Mesir. Saka kabèh bangsa kang diprayogakaké ana ing sajarahing Kitab Suci, Mesir iku kang paling kendel nyélaki anané Allah kang gesang lan nglawan dhawuh-dhawuhé. Ora tau ana ratu siji waé kang wani tumindak mbrontak marang wewenanging Swarga kanthi luwih terang-terangan lan luwih angkara tinimbang raja Mesir. Nalika pawarta mau digawa marang dhèwèké déning Musa, atas asmaning Pangéran, Firaun kanthi gumunggung mangsuli: ‘Sapa Yehuwah iku, nganti aku kudu ngrungokaké swarané supaya nglilani Israel lunga? Aku ora wanuh marang Yehuwah, lan saliyané iku aku ora bakal nglilani Israel lunga.’ Exodus 5:2, A.R.V. Iki ateisme, lan bangsa kang dilambangaké déning Mesir bakal ngucapaké panyélakan kang sarupa marang hak panggawéné Allah kang gesang lan bakal ngetingalaké roh kang padha, yaiku roh ora pracaya lan tantangan. ‘Kutha gedhé’ iku uga dipadhakaké, kanthi ‘rohaniah,’ karo Sodom. Karusakaning Sodom sajroning nglanggar angger-anggering Allah katon kanthi cetha mligi ana ing laku cabul. Lan dosa iki uga bakal dadi ciri kang pinunjul banget saka bangsa kang bakal ngleksanani katrangan-katranganing Kitab Suci iki.”

“Miturut pangandikanipun nabi, mila sawetara wekdal sadèrèngipun taun 1798 badhé jumeneng satunggal kakuwatan ingkang asalipun lan sipatipun satanis, ingkang badhé nglawan Alkitab. Lan ing nagari ing pundi paseksènipun kalih seksi Allah kanthi mekaten dipunsirep, ing ngriku badhé kawujud atheisme-nipun Firaun lan cabulipun Sodom.”

“Ramalan iki wis nampa panggenaping kang banget trep lan nggumunake ana ing sajarah Prancis. Sajrone Revolusi, ing taun 1793, ‘kanggo kaping pisanan donya krungu sawijining pasamuwaning manungsa, lair lan didhidhik ing tengahing peradaban, lan ngaku nduwèni hak kanggo mrentah salah siji bangsa Éropah kang pinunjul, ngangkat swara bebarengan kanggo nyélaki kayekten kang paling suci kang ditampa déning nyawané manungsa, lan kanthi sarujuk bebarengan nilar kapracayan lan pangibadah marang sawijining Kaallahan.’—Sir Walter Scott, *Life of Napoleon*, vol. 1, ch. 17. ‘Prancis iku siji-sijiné bangsa ing donya kang bab iku cathetan otèntik isih lestari, manawa minangka sawijining bangsa dhèwèké ngangkat tangané ing pambrontakan kabuka marang Pangripta jagad raya. Wong-wong kang ngucap pitenah marang Gusti Allah akèh, wong-wong kang ora pracaya uga akèh, wis ana lan isih terus ana, ing Inggris, Jerman, Spanyol, lan ing papan liya; nanging Prancis ngadeg piyambak ing sajarah donya minangka siji-sijiné nagara kang, lumantar paugeran Pasamuwan Legislatifé, mratelakake manawa ora ana Allah, lan kang kabèh pedunung ibukuthané, sarta mayoritas kang gedhé banget ing papan-papan liya, para wanita uga para priya, padha nari lan nyanyi kanthi kabungahan nalika nampani wara-wara iku.’—Blackwood’s

Magazine, November, 1870.” The Great Controversy, 269.

“Kutha gedhé” ing Wahyu pasal sewelas iku yaiku bangsa Prancis, kang nglulusaké sawijining “dekret saka Majelis Legislatifé” kang mratelakaké yèn ora ana Allah. Dekret iku minangka pangrangkulan atheisme, kaya kang dipralambangaké déning pambrontakané Firaun. Kutha gedhé iku sawijining karajan, utawa sawijining “bangsa” utawa sawijining “negara.” Ing Wahyu pasal sewelas, Prancis kapérang saka loro pralambang—Mesir lan Sodom.

Kita dipunparingi pawartos, “Puniki atheisme, lan bangsa ingkang dipunlambangaken déning Mesir badhé ngucapaken panyélakan ingkang sarupa tumrap tuntutan-tuntutanipun Gusti Allah ingkang gesang lan badhé nduduhaken roh boten pitados lan pambrontakan ingkang sami. ‘Kutha ageng’ ugi dipunbandhingaken, ‘sacara rohani,’ kaliyan Sodom. Karusakaning akhlak Sodom ing bab nerak angger-anggeripun Gusti Allah mliginipun kawujudaken wonten ing laku jina.”

Kutha gedhé utawa bangsa Prancis kanthi pralambang katuduhaké déning sawijining bangsa (Mesir) lan sawijining kutha (Sodom). Mesir “bakal nglairaké swara,” lan wicaraning sawijining bangsa iku nggambaraké prakara tata nagara, dudu tata gréja. Mesir iku nagara lan Sodom iku gréja, mangkono pralambang kang kapanggih ana ing pasal kaping sewelas Kitab Wahyu.

“Ngandika’-né bangsa iku tumindaké para panguwasa legislatif lan yudisialé.” The Great Controversy, 442.

Ing Wahyu pasal sewelas, Yokanan ngaturake prastawa-prastawa Revolusi Prancis lumantar pralambang-pralambang kenabian. Revolusi iku piyambak nyedhiyakake bukti sajarah sing akeh babagan beneré ramalan-ramalan Yokanan ing pasal kasebut. Yokanan wus ngramal, banjur Revolusi Prancis netepi ramalan iku, lan sabanjuré—ramalan mau bebarengan karo panetepan sajarahé ramalan iku—ngenalani lan nyalarasaké prastawa-prastawa ing pungkasaning jagad, nalika sapisan manèh nagara sing rusak digandhèngaké karo gréja sing rusak. Mesthi waé, banjir getih ndhèrèk sawisé bebrayan najis iku. Kratoning Allah uga minangka kutha gedhé.

Lan aku kabekta déning Roh menyang sawijining gunung kang ageng lan dhuwur, lan Panjenengané ngetingalaké marang aku kutha kang ageng iku, yaiku Yérusalèm suci, tumurun saka swarga, saka Allah. Wahyu 21:10.

“Rawhipun sang kakung manten, ing ngriki kapratelakaken, kalampahan sadèrèngipun palakraman. Palakraman punika nggambaraken panampènipun déning Kristus dhateng karajanipun. Kutha Suci, Yerusalem Anyar, ingkang dados ibukutha lan pralambangipun karajan punika, sinebut ‘sang manten estri, garwanipun Sang Cempé.’ Malaékat punika ngandika dhateng Yohanes: ‘Mrenea mriki, aku bakal nedahaké marang kowé sang manten estri, garwanipun Sang Cempé.’ ‘Aku lajeng dipunasta ing Roh,’ pangandikanipun nabi punika, ‘lan dipuntedahaké kutha ageng punika, Yerusalem suci, tumurun saking swarga, saking ngarsanipun Allah.’ Wahyu 21:9, 10.” The Great

Controversy, 426.

Pambrontakané Nimrod kagambar lumantar anggoné mbangun sawijining menara lan sawijining kutha, kang dadi pralambang gabungan gréja lan nagara ing wekasaning jagad, awit kabèh para nabi wus ngandika bab wekasaning jagad. Pambrontakané Nimrod uga dadi panerusé pambrontakané Lucifer, kang pepénginané yaiku ngrebut pangwasané tumrap gréjané Allah lan nagarané Allah.

He, yèn kowé wus tumiba saka swarga, hé Lucifer, putraning ésuk! he, yèn kowé wus kabanting mudhun tekan ing bumi, kowé sing naté nglemesaké para bangsa! Awit kowé wus ngandika ing sajroning atimu, Aku bakal munggah menyang swarga, aku bakal ngluhuraké dhamparku ngungkuli lintang-lintangé Allah; aku uga bakal lenggah ana ing gunung pasamuwan, ing pucuk lor: aku bakal munggah ngungkuli dhuwuring méga-méga; aku bakal padha karo Kang Mahaluhur. Yesaya 14:12–14.

Nalika Yesaya mbabar pepénginan-pepénginan ati Lucifer kang kasamaran, yaiku kepéngin “kaya Kang Mahaluhur,” panjenengané nedahaké yèn Lucifer lagi ngupaya lungguh ing rong dhampar kang cetha béda. Dhèwèké kepéngin “ngluhuraké” “dhamparé ngungkuli lintang-lintangé Allah” lan uga “lungguh ing gunung pasamuwan, ing sisih lor.”

Dhampar iku minangka pralambang panguwasané raja—utawa panguwasaning nagara—lan “sisih lor” iku pasamuwané Allah.

Kidung lan Masmur kanggo para putrané Korah. Agung iku Pangéran, lan pantes banget kaasta puji ing kutha Allah kita, ing gunung kasucèkané. Endah panggonané, kabungahaning saindenging bumi, yaiku Gunung Sion, ing sisih lor, kutha Sang Raja Agung. Allah katetepaké ana ing kraton-kratoné minangka pangungsèn. Masmur 48:1–3.

Yerusalem iku “kutha Sang Prabu Agung,” mangkono nandhani dhampar pulitikipun Allah, lan Yerusalem ugi “gunung kasucènipun,” “ing sisih-sisih lor,” mangkono nandhani dhampar agaminipun Allah. Wiwit wiwitan pambrontakan lan perangipun Iblis kagambaraken wonten ing sajroning konteks pepénginanipun kanggo nguwasani pasamuwanipun Allah sarta nagaranipun Allah. Sasampunipun punika Iblis mimpin pambrontakan Nimrod, lan tanah ingkang dipunadegaken déning piyambakipun tumrap bangsa Kasdim katuduhaken minangka tanah ing pundi Nimrod yasa menara tuwin kutha—pasamuwan lan nagara.

Mulané, nalika sundelipun Yesaya lan sundel agengipun Yohanes laku jina kaliyan para ratu ing bumi, panuwunan pratandha bilih wonten sesambetan ingkang boten suci kadadosan antawisipun gréja Katulik Roma lan para ratu ing bumi ing pungkasanipun pitungdas taun kenabian.

Larikaning wangsit Ésaia nggambarake paukuman tumrap Tirus, sundel iku, ana ing pasal kaping telulukur, lan Yokanan nggambarake paukuman kang padha iku kanthi pralambang sawijining wong wadon warna abang kirmizi, kang diarani “Babil agung.” Paseksi katelu tumrap paukuman kang padha, marang sundel kang padha iku, kaya ing ngisor iki:

“Wadon (Babil) ing Wahyu 17 diterangake minangka ‘ngagem ungu lan abang kesumba, lan kadandanan emas lan watu-watu aji sarta mutiara, nyekel tuwung emas ana ing tangane kang kebak nistha lan reregeding laku jina: ... lan ana ing bathuke katulis sawijing jeneng, Rahasia, Babil Agung, biyunge para sundel.’ Pangandikane nabi: ‘Aku weruh wadon iku mendem merga getihe para suci, lan merga getihe para martir Yesus.’ Babil banjur maneh kaandharake minangka ‘kutha gedhe iku, kang mrentah nguwasani para ratu ing bumi.’ Wahyu 17:4–6, 18. Kakuwatan kang sajrone pirang-pirang abad njaga panguwasa despotis tumrap para ratu ing jagad Kristen iku yaiku Roma.” *The Great Controversy*, 382.

Tirus iku gréja Katulik Roma ing “jaman pungkasan.” Ing wektu iku kapausan bakal maju lan ngidungaké kidung-kidung panggodhané marang para ratu ing bumi, mangkono nuntun para ratu menyang tumindak jina, kang miturut pralambang kenabian iku tegesé panyawijiné gréja lan nagara.

Ing dina iku bakal kalakon, yèn Tirus bakal kalalèkaké pitung puluh taun, manut cacahing dina satunggaling ratu: sawisé pungkasaning pitung puluh taun Tirus bakal ngidung kaya sundhal. Yesaya 23:15.

Raja ing pitedah Alkitab iku nglambangaké sawijining karajan, mula Tirus bakal kasirnakaké saka pangéling-eling sajroning mangsa nalika sawijining karajan pitedah mrentah pitung puluh taun.

Lan ing dina iku bakal kelakon, Tirus bakal kalalèkaké pitung puluh taun, miturut dina-dinané siji ratu: sawisé pungkasané pitung puluh taun Tirus bakal ngidung kaya sundel. Jupuken clempung, ngubengenana kutha, hé sundel kang wis kalalèkaké; gawéa wirama kang endah, ngidunga akèh-akèh tembang, supaya kowé kaélingi manèh. Lan bakal kelakon sawisé pungkasané pitung puluh taun, yèn Pangéran bakal nggatèkaké Tirus, lan dhèwèké bakal bali marang upahé, sarta bakal laku jina karo kabèh karajan ing jagad raya ing salumahing bumi. Yesaya 23:15–17.

Sajrone mangsané sawijining karajan sing mrentah suwéné pitung puluh taun kenabian, gréja Katulik Roma bakal kalalèkaké. Ing pungkasané pitung puluh taun mau, kakuwasan kapapaan bakal “ngalunaké wirama kang endah, ngidung akèh kidung.” Miturut pralambang kenabian, sawijining “kidung” nggambaraké “pengalaman.”

“Ing segara kristal ing ngarepé dhampar, segara kaca kang kaya-kaya kacampuran geni iku,—mangkono semlaka déné pinuju kaluhuraning kamulyané Allah,—kaimpun golongan wong-wong sing ‘wis olèh kamenangan ngungkuli kéwan iku, lan ngungkuli recané, lan ngungkuli tandhané, lan ngungkuli cacache asmané.’ Bareng karo Sang Cempé ana ing Gunung Sion, ‘nyekel clempungé Allah,’ padha ngadeg, yaiku wong satus patang puluh papat èwu sing wis ditebus saka antaraning manungsa; lan keprungu, kaya swaraning banyu akèh, lan kaya swaraning gludhug gedhé, ‘swaraning para pamaos clempung kang muni clempungé.’ Lan padha ngidungaké ‘Kidung anyar’ ana ing ngarsané dhampar, sawijining kidung kang ora ana wong bisa sinau kajaba mung wong satus patang puluh papat èwu iku. Iku kidungé Musa lan Sang Cempé—kidung

kamardikan. Ora ana wong liya kejaba wong satus patang puluh papat èwu kang bisa sinau kidung iku; awit iku kidung saka pengalamané piyambak—pengalaman kang durung tau dialami déning golongan liya endi waé. ‘Iki wong-wong kang ndhèrèk Sang Cempé menyang ngendi waé Panjenengané tindak.’ Wong-wong iki, sawisé kapindhahaké saka bumi, saka antaraning wong urip, kaanggep dadi ‘wohing kawitan kagem Allah lan kagem Sang Cempé.’ Wangsit 15:2, 3; 14:1-5. ‘Iki wong-wong kang metu saka kasangsaran gedhé;’ padha wis ngliwati mangsa kasangsaran kaya kang durung tau ana wiwit ana bangsa; padha wis nandhang panyiksaing mangsané kasusahané Yakub; padha wis tetep ngadeg tanpa juru panengah sajroning pamecahan paukumané Allah kang pungkasan. Nanging padha wis kaluwaraké, awit padha wis ‘ngumbah jubahé, lan njalari dadi putih ana ing rahé Sang Cempé.’ ‘Ing cangkemé ora kapanggih cidra: awit padha tanpa cacad’ ana ing ngarsané Allah. ‘Mulané padha ana ing ngarsané dhamparé Allah, lan ngabekti marang Panjenengané rina wengi ing Pedalemané: lan Panjenengané kang lenggah ing dhampar bakal manggon ana ing antarané wong-wong mau.’ Padha wis weruh bumi dirusak déning kaliren lan pageblug, srengéngé pinaringan daya kanggo ngobong manungsa kanthi panas kang banget, lan wong-wong mau dhéwé wis nandhang sangsara, luwe, lan ngelak. Nanging ‘padha ora bakal luwe menèh, lan ora bakal ngelak menèh; srengéngé uga ora bakal nyorot marang wong-wong mau, utawa panas apa waé. Awit Sang Cempé kang ana ing satengahing dhampar bakal ngingu wong-wong mau, lan bakal nuntun wong-wong mau menyang sumbering banyu urip: lan Allah bakal ngusapi sakehing luh saka mripaté.’ Wangsit 7:14-17.” The Great Controversy, 648.

“‘Ing padalemaning Allah, saben wong ngandika bab kamulyanipun’ (Jabur 29:9), lan kidung ingkang badhé dipunsembahaken déning para tiyang ingkang sampun kaébusi—kidung pangalamanipun piyambak-piyambak—badhe nyatakaken kamulyaning Allah: ‘Ageng lan nggumunaken punika pakaryan-paduka, dhuh Gusti Allah, Ingkang Mahakawasa; adil lan leres punika margi-paduka, dhuh Raja saindenging jaman. Sinten ta ingkang boten badhé wedi, dhuh Gusti, lan ngluhuraken asma-Paduka? awit namung Paduka piyambak ingkang suci.’ Wahyu 15:3, 4, R.V.” Education, 308.

Ing pungkasaning pitung puluh taun kenabian, kapapaan bakal “ngalunaké wirama kang endah, ngidungna akèh tembang, supaya” dhèwèké “kèlingan.” Ing pungkasaning karajan kang mrentah sajroning pitung puluh taun kenabian, gréja Katolik Roma bakal ngélingaké jagad marang pengalaman sajarahing jaman biyèn. Ing sajarah iku dhèwèké mrentah minangka panguwasa moral ing sajroning sesambungan antarané dhèwèké lan para ratu Éropah. Sajarah iku kanthi bener diidentifikasi minangka Jaman Peteng, lan kabèh pepeteng kang kanthi cara apa waé bisa digandhèngaké karo sajarah nalika Kapapaan mrentah para ratu Éropah, bisa disandhangaké marang tumindak dhasar banget kang ngasilaké kabèh pepeteng sabanjuré. Tumindak iku yaiku gandhèngan gréja lan nagara, gandhèngan para ratu Éropah lan gréja Katolik. Ing bebrayan alkitabiah, wong lanang kuduné mrentah marang wong wadon, nanging cabul rohani kang dumadi ing sajarah iku kebalikan saka tata tertib sejati tumrap sesambungané wong lanang lan wong wadon.

Ing pungkasaning pitung puluh taun bakal ana krisis gedhé nalika karajan ramalan Kitab Suci sing mrentah jagad sajroning mangsa nalika Kepausan sacara profetik kablikaké tekan ing pungkasané. Krisis saindenging jagad sing ditimbulaké déning ambruké karajan mau mbukak lawang tumrap pasamuwan Katulik supaya wiwit ngandharaké marang jagad yèn supaya bisa ngliwati mangsa kang kebak karibedan sing ditimbulaké déning ambruké karajan mau, jagad kudu nyerah marang wewenang moral pasamuwan Katulik Roma, kaya kang katuduhaké ing sajarah Jaman Peteng.

Nalika karajan iku pungkasan lan kepausan nembangaké lagu saka pengalamané ing jaman biyèn, sawijining pengalaman sing déning para sejarawan dilabeli minangka pepeteng; mula kepriyé bisa sajarah pepeteng iku dadi sawijining pesen sing bakal didumakaké déning kepausan marang para ratu ing bumi sing bakal ng yakinaké wong-wong mau supaya padha laku jina karo dheweke? Ing sawijining krisis gedhé, yagéné pengalaman saka jaman-jaman kapungkur, (laguné) pengalamané sadurungé dheweke kasirnakaké sacara kenabian, nyedhiyakaké logika tumrap para ratu ing bumi kanggo nampa pengalaman pepeteng minangka solusi tumrap krisis gedhé mau?

“Golongan gedhé, malah kalebu wong-wong kang ora nduwé pameca marang Romanisme, ora akèh kang nyadhari bebaya saka kakuwatan lan pangaribawané. Akeh wong negesaké yèn pepeteng intelektual lan moral kang ngrembaka sajroning Abad Pertengahan ndhukung sumebaré dogma-dogmané, tahayul-tahayulé, lan panindhésané, lan yèn kapinteran kang luwih dhuwur ing jaman modhèren, panyebaran kawruh kang umum, lan tambahé kabébasan ing prakara agama ndadèkaké ora kena ana urip manehé sikap ora sabar lan tirani. Pamikir waé yèn kahanan kaya mangkono bakal ana ing jaman kang padhang iki dadi bahan guyon. Pancen bener yèn pepadhang gedhé, ing bab intelektual, moral, lan agama, lagi madhangi generasi iki. Ing kaca-kaca kabukak saka Sabdané Allah kang Suci, pepadhang saka swarga wis dipadharaké marang jagad. Nanging kudu dielingi yèn saya gedhé pepadhang kang diparingaké, saya gedhé pepetengé wong-wong kang nyimpangaké lan nampik pepadhang iku.”

Panaliten sing kebak pandonga marang Kitab Suci bakal nuduhaké marang wong-wong Protestan watak sejatiné kapausan lan bakal njalari padha jijik sarta nyingkiri iku; nanging akèh wong kang mangkono wicaksana miturut panemuné dhéwé nganti ngrasa ora perlu ngupaya marang Gusti Allah kanthi andhap-asor supaya padha katuntun menyang kayektèn. Sanadyan padha gumunggung marga saka pepadhangé pangertené, wong-wong mau padha ora wanuh marang Kitab Suci lan uga marang pangwasané Gusti Allah. Padha kudu nduwèni sawenèhing sarana kanggo nenangaké ati-nuraniné, lan padha nggolèki apa kang paling sathithik rohaniné lan paling ngasoraké. Kang padha dikarepaké yaiku sawijining cara kanggo lali marang Gusti Allah kang bisa dianggep minangka cara kanggo éling marang Panjenengané. Kapausan pancèn cocog banget kanggo nyukupi kabutuhané kabèh wong iki. Kapausan wis kasiyapaké kanggo rong golongan manungsa, kang nyakup meh kabèh jagad iki—yaiku wong-wong kang arep dislametaké marga saka kabecikané dhéwé, lan wong-wong kang arep dislametaké ana ing sajroning dosa-dosané. Ing kéné ana rahasia kakuwatané.

“Ing sawijining dina pepeteng intelektual kang gedhé wis kabukten migunani tumrap kasuksesan kapausan. Mengko isih bakal kabuktekaké manawa sawijining dina pepadhang intelektual kang gedhé padha uga migunani tumrap kasuksesané. Ing jaman-jaman kapungkur, nalika manungsa tanpa pangandikané Allah lan tanpa kawruh bab kayektèn, mripaté padha ditutupi, lan éwonan wong katjerat, amarga ora weruh jala kang wis kabentang kanggo sikilé. Ing generasi iki ana akèh wong kang mripaté dadi kablinger déning sumilaké spekulasi manungsa, ‘èlmu kawruh kang kanthi palsu diarani mangkono;’ wong-wong mau ora sumurup marang jala iku, lan mlebu menyang kono kanthi gampang, kaya-kaya mripaté ditutupi. Allah netepaké yèn kakuwatan intelektual manungsa kudu dicekel minangka peparang saka Kang Nitahaké lan kudu dipigunakaké kanggo ngabdi marang kayektèn lan kabeneran; nanging manawa gumunggung lan ambisi dipiara, lan manungsa ngluhuraké téyori-téyoriné dhéwé ngungkuli pangandikané Allah, mula kapinteran bisa nindakaké piala kang luwih gedhé tinimbang kabodhoan. Mangkono, èlmu palsu ing jaman saiki, kang ngrusak iman marang Kitab Suci, bakal kabukten padha kasilé ing nyawisaké dalan tumrap ditampané kapausan, bebarengan karo wujud-wujudé kang nyenengaké, kaya déné panyegahan kawruh biyèn mbukak dalan tumrap pambesarané ing Jaman Peteng.” *The Great Controversy*, 572.

“Umat Katulik Roma ngakoni yèn owah-owahan dina Sabat iku ditindakaké déning gréjané dhéwé, lan wong-wong mau nyebut owah-owahan iki minangka bukti panguwasa gréja kang paling luhur. Wong-wong mau mratélakaké yèn kanthi netepi dina kapisan ing minggu minangka Sabat, umat Protestan sajeroning prakara iki ngakoni panguwasané kanggo netepaké pranatan ing bab-bab ilahi. Gréja Roma durung nyélaki pratelanipun babagan ora bisa klèru; lan manakala donya lan gréja-gréja Protestan nampani sawijining Sabat palsu kang digawé déning gréja iku, nalika padha nampik Sabaté Yéhuwah, satemené padha ngakoni pratelan iki. Bisa waé wong-wong mau nyebut wewenang minangka dhasar kanggo owah-owahan iki, nanging kasalahan ana ing panalarané gampang dideleng. Wong papis cukup landhep kanggo weruh yèn umat Protestan lagi ngapusi awaké dhéwé, kanthi sengaja meremaké mripaté marang kasunyatan-kasunyatan ing prakara iki. Nalika pranatan Minggu saya olèh sih lan panyengkuyung, dhèwèké bungah, kanthi rasa yakin yèn pungkasane prakara iku bakal nggawa sakabèhé jagad Protestan ana ing sangisoré panji-panji Roma.”

“Pangowahan dina Sabat iku pratandha utawa cap saka panguwasa gréja Roma. Wong-wong sing, kanthi mangertèni tuntutané pepakon kaping papat, milih netepi Sabat palsu ing panggonaning Sabat sejati, kanthi mangkono padha mènèhi pakurmatan marang panguwasa kang mung saka kono dhawuh iku ditetepaké. Caping kéwan iku Sabat kapausan, kang wis ditampa déning donya ing panggonaning dina kang wis katetepaké déning Allah.

“Nanging wektu kanggo nampa tandha saka kéwan buas, kaya kang wis katetepaké ana ing ramalan, durung tekan. Mangsa pangadilan durung teka. Ana wong-wong Kristen sejati ing saben gréja, kalebu uga pasamuwan Roma Katulik. Ora ana siji waé kang diukum sadurungé padha nampa pepadhang lan weruh kuwajibaning pepakon kaping papat. Nanging samangsa dhawuh iku metu kanggo ngetrapaké Sabat palsu, lan nalika

sesambaté malaékat katelu kanthi swara sora ngélingaké manungsa supaya aja nyembah kéwan buas lan recané, garis pamisah antarané kang palsu lan kang sejati bakal katarik kanthi cetha. Banjur wong-wong kang isih tetep lumaku ing panerak bakal nampa tandhaning kéwan buas ana ing bathuké utawa ana ing tangané.”

“Kanthi langkah-langkah kang rikat kita lagi nyedhaki mangsa iki. Nalika gréja-gréja Protestan bakal sesrawungan karo kakuwasan sekulèr kanggo nyangga agama palsu, kang marga nentang agama iku para leluhuré padha nandhang panganiaya kang paling ganas, mula dina Sabat papal bakal dileksanakaké lumantar wewenang gabungan antarane gréja lan nagara. Bakal ana murtad nasional, kang pungkasané mung bakal mungkasi ing karuntuhan nasional.” Bible Training School, February 2, 1913.

Saiki kita wus nyandhak limang pralambang kang lagi kita upaya pangenali sadurunge kita ngrembug bab iku dhewe kanthi pepak. Sawijining kutha iku sawijining karajan sajroning panuwunan Kitab Suci, lan ing Yesaya rong puluh telu ana rong karajan kang gegandhèngané raket, nanging cetha béda. Kang kapisan yaiku “kutha kang makuthani,” lan sijiné manèh yaiku “kutha padagangan.” Ing dina-dina pungkasan, kakuwasan kang nguwasani pasamuwan telu-lapis, yaiku naga, kéwan galak, lan nabi palsu, iku kapausan. Iku karajan kang kagungan makutha.

“Nalika kita nyedhaki krisis pungkasan, punika dados prakawis ingkang wigatos sanget bilih karukunan lan manunggalipun wonten ing antawisipun piranti-piranti kagunganipun Gusti. Donya kapenuhan prahara, perang, lan pasulayan. Nanging wonten ing sangandhapipun satunggal kepala—daya kapapanipun paus—umat badhe manunggal kanggé nentang Allah lumantar pribadi para seksi-Nipun. Panyawijèn punika dipantep déning si murtad ageng. Nalika piyambakipun ngupados nyawijèkaken para agènipun wonten ing paprangan nglawan kayekten, piyambakipun ugi badhe nyambut damel kanggé misah lan nyebar buyar para panyengkuyungipun. Rasa meri, panyana ala, gunem ala, dipunhasut déning piyambakipun supados ngasilaken pasengitan lan pasulayan.” Testimonies, jilid 7, 182.

Kraton kang nganggo makutha iku Tirus, kang tegesé, “watu karang.” Ing pasal iki Tirus nglambangaké kapausan kang ngupaya niru kanthi palsu Kristus, awit kapausan iku antikristus. Tembung “anti” ing antikristus tegesé “nggentèni panggonan.” Kapausan ngupaya niru kanthi palsu Kristus ing saben tataran, lan jeneng Tirus tegesé watu karang, awit kapausan iku sawijining tandhingan palsu tumrap “Watu Karanging Jaman.”

Sapa kang wus ngreancang pitutur iki tumrap Tirus, kutha kang makuthani, kang para sudagaré iku para pangeran, lan para padagangé iku wong-wong kang kinurmatan ing bumi? Pangeran Yehuwa Gustining sarwa tumitah kang wus ngersakaké iku, supaya najisaké gumungungé sakehing kaluhuran, lan supaya ngasoraké sakehing wong kang kinurmatan ing bumi. Lumakua ngliwati tanahmu kaya bengawan, hé putri Tarsis: wis ora ana kakuwatan manèh. Panjenengané ngacungaké asta-Né ngungkuli sagara, Panjenengané nggonjang-ganjingaké karajan-karajan; Pangeran Yehuwa wus maringi dhawuh nglawan kutha padagangan iku, supaya ngrusak béntèng-béntèngé. Yesaya

Kita arep nduduhaké adhedhasar akèh paseksi yèn “guncangé karajan-karajan” kelakon déning Gusti Allah, lumantar Islam. Islam iku kuwasa sing ndadèkaké para bangsa nesu lan sing dienggo kanggo ngguncang para bangsa. Ing titik iki kita lagi nandhesaké yèn Pangéran wis netepaké kanggo ngasoraké “kabèh wong kang kinormatan ing bumi,” yaiku para “sudagar” lan “padagang” kang “bètèng-bètèngé” bakal dirusak. Kutha sudagar lan kutha kang marakaké makutha iku “wis nuwuhaké bebenduning swarga,” lan Pangéran wis nemtokaké ngrusak “bètèng-bètèngé,” lan iku nglambangaké ékonomi. Ambruké ékonomi kadadéan sadurungé paugeran Minggu ana ing Amerika Sarékat, amarga sadurungé paugeran Minggu, warga Amerika Sarékat lagi nuntut supaya dibalèkaké “marang sih-kadarman ilahi lan kamakmuran donya.” Argumentasiné yaiku yèn paukuman-paukumané Allah ora bakal entèk nganti dina Minggu “ditindakaké kanthi ketat.” Sawetara paseksi Kitab Suci sarujuk yèn kita saiki ana ing ambang ambruk gedhé banget ing ékonomi donya. Ambruk iku kelakon sadurungé paugeran Minggu, kaya déné ambruké taun 1837 uga kelakon sadurungé 22 Oktober 1844.

“Lan sabanjuré si panipu gedhé bakal ngyakinaké manungsa yèn wong-wong sing ngabdi marang Gusti Allah iku kang njalari piala-piala iki. Golongan sing wis njalari bebenduning Swarga bakal nyalahaké sakehing kasangsarané marang wong-wong sing katresnané marang pepakoné Gusti Allah dadi piwulang cela kang tetep tumrap para pelanggar. Bakal diumumaké yèn manungsa lagi nyinggung Gusti Allah lumantar nglanggar sabat Minggu; yèn dosa iki wis ndhatengaké bilai-bilai sing ora bakal mandheg nganti pangreksan Minggu dileksanakaké kanthi kenceng; lan yèn wong-wong sing ngaturaké tuntutané pepakoné kaping papat, mangkono ngrusak pakurmatan marang Minggu, iku para penggawé geger tumrap rakyat, lan ngalang-alangi supaya wong-wong mau ora dibalekaké marang sih karsané Allah lan kamakmuran jasmani. Mangkono tuduhan sing biyèn diaturaké marang abdiné Gusti Allah bakal diulang manèh kanthi dhasar kang padha kukuhé: ‘Lan kelakon, nalika Akhab weruh Elia, Akhab banjur ngandika marang dhèwèké, Apa kowé iki sing gawe ribut Israel? Lan dhèwèké mangsuli, Aku ora gawe ribut Israel; nanging kowé lan brayat bapakmu, amarga kowé wis nilar pepakoné Pangéran, lan kowé wis nuruti para Baal.’ 1 Kings 18:17, 18. Kaya déné bebenduning rakyat bakal dikobaraké déning tuduhan-tuduhan palsu, mangkono uga tumindak sing bakal ditindakaké marang para utusané Gusti Allah bakal mirip banget karo tumindak Israel murtad marang Elia.” *The Great Controversy*, 590.

Élia ngadhèpi para nabi Baal lan para imam saka alas keramat ing Gunung Karmèl nggambarake ukum Minggu. Pesen tumrap pasamuwan iku, “ing dina iki pilihana sapa kang bakal kokladosi.” Nalika sajarah iki kaulang maneh ing wektu ukum Minggu, pitakoné yaiku, “dina endi kang bakal kokpilih, awit dina kang kokpilih iku nuduhake sapa kang kokladosi.” Sadurunge Gunung Karmèl ana telung taun setengah mangsa katiga kang abot. Sadurunge ukum Minggu ana rerangkèn ukum-ukum Minggu, nanging durung “ditindakaké kanthi ketat.” Prinsip kang gegandhèngan karo ukum Minggu yaiku manawa murtad nasional diterusaké déning karusakan nasional. Tuladha saka iku yaiku Konstantinus ing

taun 321 netepaké ukum Minggu, lan ora suwé sawisé iku patang kalasangka pisanan ing Wahyu bab wolu wiwit nggawa Roma Kulon menyang pungkasané ing taun 476. Crita Konstantinus kuwi wigati, awit ing jeroné ana pangluhuran dina Minggu kang lumaku maju saya mundhak, lan bebarengan karo kuwi ana pepalang-pepalang kang saya mundhak marang Sabat dina kapitu. Sajarah kang maju alon-alon mau tekan pungkasané nalika para warga dipaksa netepi dina Minggu utawa dianiaya amarga netepi Sabat. Mengkono uga pungkasan saka undhang-undhang Minggu kang saya ngrembaka ing Amérika Sarékat. Salah siji prinsip kang gegandhèngan karo pemaksaan pangibadah dina Minggu yaiku, “murtad nasional diterusaké déning karusakan nasional.” Prinsip iki ateges manawa panegakan ukum Minggu kang saya mundhak, ngasilaké mundhake paukuman-paukumaning Allah, sadurunge tekan ukum Minggu sing sejati ing Wahyu telulas ayat sewelas. Saben penetapan bakal nggawa karusakan kang cocog. Paukuman-paukuman kang dituduhaké déning para warga minangka akibat saka para pemegang Sabat, satemené diasilaké déning panegakan undhang-undhang Minggu kang saya mundhak. Kita wis nyakup sawijining pethikan saka The Great Controversy, kang dakwènèhi judhul Sunday Progression. Aku nyaranaké supaya kowé maca iku sapisan manèh. Iku ana ing kategori kang dijenengi The Spirit of Prophecy.

“Gusti Allah sampun nglairaken punapa ingkang badhe kelampahan ing dinten-dinten wekasan, supados umaté siyap ngadhepi prahara panentangan lan bebendu. Wong-wong ingkang sampun kaparingi pepènget bab prastawa-prastawa ingkang wonten ing ngajengipun boten kenging lenggah kanthi pangajeng-ajeng tentrem ngentosi badai ingkang badhe rawuh, nalika nglipur dhirinipun piyambak bilih Gusti badhe ngayomi tiyang-tiyang setya kagunganipun ing dinten kasusahan. Kita kedah kados para priya ingkang ngentosi Gustinipun, boten kanthi pangajeng-ajeng kesed, nanging kanthi pakaryan ingkang temen lan iman ingkang boten goyah. Saiki dudu wekdalipun nglilani pikiran kita kasengsem dening prakawis-prakawis ingkang alit wigatinipun. Nalika manungsa sami tilem, Iblis kanthi aktif ngatur prakawis-prakawis supados umat kagunganipun Gusti boten pikantuk sih-rahmat utawi kaadilan. Gerakan Minggu sapunika saweg ngambah marganipun wonten ing pepeteng. Para pemimpinipun nyumputaken prakawis ingkang satemenipun dados pokok persoalan, lan kathah tiyang ingkang gabung wonten ing gerakan punika piyambak boten sumerep badhe tumuju pundi arus ingkang kasamun. Pangaken-angakenipun alus lan katingalipun Kristen, nanging manawi sampun ngandika, punika badhe nglairaken roh naga. Dados kuwajiban kita nindakaken sadaya ingkang saged kita tindakaken kanggé nyegah bebaya ingkang ngancam punika. Kita kedah ngupadi nglebur prasangka kanthi maringi gambaran ingkang trep bab awak kita wonten ing ngajengipun rakyat. Kita kedah ngaturaken dhateng piyambakipun pitaken ingkang saestu dados pokok perkara, mekaten dados panampik ingkang paling mujarab dhateng langkah-langkah kanggé matesi kabébasaning nurani. Kita kedah nyinau Kitab Suci lan saged maringi alesan tumrap iman kita. Pangandikanipun nabi: ‘Wong ala bakal tumindak ala: lan ora ana siji waé saka wong ala kang bakal mangerti; nanging wong wicaksana bakal mangerti.’”

Testimonies, jilid 5, 452.

Iku angel kanggo mangertèni gerakan tumuju marang undhang-undhang Minggu, awit gerakan iku lagi lumaku ing “pepeteng” lan kapausan iku “kanthi meneng-menengan lan tanpa diduga” “nguwataké pasukané supaya nggayuh ancasé dhéwé.” Kasunyatané, pakaryan kanggo netepaké undhang-undhang Minggu ing pepeteng iku minangka prakara pokok ing proses pangujian tumrap wong satus patang puluh papat éwu. “Ora ana siji waé saka wong ala kang bakal mangertèni,” miturut Daniel lan Sister White. “Wong ala” ing Daniel iku yaiku “prawan-prawan bodho” ing Matius, kang diidentifikasi déning Sister White minangka wong-wong Laodikia. Wong-wong wicaksana bakal mangertèni prastawa-prastawa sing saiki lagi kalakon, senajan sajarah ing sakiwa-tengen kita katon kaya mbantah Sabdané Gusti Allah. Apa kita precaya marang Sabdané Gusti Allah utawa marang apa sing lagi kelakon ing sakiwa-tengen kita? Nanging kita wis diprayogakaké sadurungé yèn pungkasané bakal kaya jamané Nuh.

“Donya, kebak kerusuhan, kebak kasenengan tanpa Gusti Allah, lagi turu, turu ana ing rasa aman kadagingan. Manungsa ngadohake rawuhipun Gusti. Wong-wong padha ngguyu marang pepeling. Pangumbaring wong gumunggung mangkene, ‘Sakehing prekara tetep lumaku kaya wiwit wiwitan.’ ‘Sesuk bakal padha karo dina iki, malah luwih akèh kalimpahané.’ 2 Petrus 3:4; Yésaya 56:12. Kita bakal saya kecemplung ing katresnan marang kasenengan. Nanging Kristus ngandika, ‘Lah, Aku rawuh kaya maling.’ Wahyu 16:15. Ing wektu kang satemene nalika donya kanthi olok-olok takon, ‘Ana ing ngendi prasytané rawuhipun?’ pratandha-pratandha lagi kalakon. Nalika wong-wong padha sesorah, ‘Tentrem lan aman,’ karusakan dadakan lagi tumeka. Nalika wong sing seneng nyenyamah, sing nampik kayekten, wis dadi kumawani tanpa wates; nalika lumakuning pakaryan saben dina ing manéka warna usaha golek bathi ditindakaké tanpa nggatèkaké paugeran; nalika murid kanthi sregep nggolèki kawruh bab samubarang apa waé kejaba Kitab Suciné, Kristus rawuh kaya maling.”

“Kabèh kang ana ing donya iki lagi katempuh ing kaanan gumrudag. Tanda-tanda jaman iku nggetakaké. Prastawa-prastawa kang bakal teka wis mbayangaké pepethengané luwih dhisik. Rohing Allah lagi mundur saka bumi, lan bilai nyusul bilai ana ing segara lan ana ing dharatan. Ana prahara, lindhu, geni, banjir, pati-pinaten saka saben tataran. Sapa kang bisa maca mangsa kang bakal teka? Ana ing ngendi katentreman? Ora ana kapastian ing samubarang kang asipat manungsa utawa kadonyan. Kanthi cepet wong-wong padha nempataké awaké dhéwé ana ing sangisoré panji kang wis padha dipilih. Kanthi ati ora tentrem padha ngentèni lan ngawasi lakuning para panggedhéné. Ana wong-wong kang padha ngentèni lan ngawasi lan nyambut-gawé kanggo rawuhipun Gusti kita. Golongan liyané padha mlebu barisan ana ing sangisoré kaprajuritané sang murtad gedhé kang kapisan. Sithik banget wong kang pracaya kanthi manah lan jiwa yèn ana neraka kang kudu disingkiri lan swarga kang kudu dimenangaké.

“Krisis punika alon-alon nyerobot dhateng kita. Srengéngé sumunar wonten ing langit, ngliwati laku bunderipun ingkang limrah, lan langit taksih martosakên kamulyaning Allah. Manungsa taksih nedha lan ngombé, nandur lan yasa, kawin lan ngawinakên. Para sudagar taksih tumbas lan sade. Manungsa sami sesrakan satunggal kaliyan sijiné,

rebutan papan ingkang paling inggil. Para pamaos kakesenengan taksih sami ngebaki téater, pacuan jaran, lan papan judi. Kasenengan ingkang paling inggil taksih nguwaosi, ananging wekdaling pangadilan sih-rahmat enggal katutup, lan saben prakara sampun caket badhé diputusakên langgeng. Iblis mirsa bilih wekdalipun cekak. Panjenenganipun sampun ngginakakên sadaya agènsiipun supados manungsa kapilut, kesasar, kasibukakên, lan kasirep, ngantos dumugining dinten wekdal pangadilan sih-rahmat punika entèk, lan lawanging sih-rahmat katutup salami-laminipun.”

Kanthi khidmat tembung-tembung pepenget saka Gusti kita tumurun marang kita lumantar abad-abad saka Gunung Zaitun: “Padha ngati-ati marang awakmu dhewe, supaya ing samangsa atimu aja nganti kabotan dening kerakusan mangan lan mendem, sarta kasibukaning urip iki, nganti dina iku dumadakan nekani kowe tanpa kanyana.” “Mulane padha tansah waspada lan ndedongaa saben wektu, supaya kowe kaanggep pantes bisa uwal saka sakehing prakara kang bakal kelakon iki, lan bisa ngadeg ana ing ngarsane Putraning Manungsa.” *Desire of Ages*, 635, 636.

Ing bab kaping selikur telu ing kitab Yésaya, Zidon iku Amérika Sarékat lan Tirus iku kapausan. Tirus lan Zidon iku kutha-kutha Fenisia kuna sing sajaman, dumunung ana ing pasisir Segara Tengah. Kutha-kutha mau misuwur amarga dagang maritimé, kasugihané, lan pangaribawané ing donya kuna. Zidon lan para “sudagaré” marakaké Tarshish kebak manèh ing pethikan iku. Para sudagaré Zidon ngedol “wiji saka Sihor,” yaiku “panèn saka kali,” lan iku woh “saka kali,” lan iku “pametué,” awit dhèwèké iku “pasaripun bangsa-bangsa.” Kabèh para nabi padha ngandika bab pungkasaning donya, mula sapa kang dadi pasaripun bangsa-bangsa ing pungkasaning donya? Iku Amérika Sarékat.

Sihor iku sawijining kali ing Mesir (kamungkinan delta Nil) lan dienggo nggambarake kasugihaning jagad, awit Mesir iku jagad. “Prawan putri” Zidon nggambarake generasi pungkasan saka Amerika Serikat, lan dheweke katindhès déning hukum militer sing ngancani hukum Minggu lan karusakaning bangsa sing langsung tumuli nyusul. Para prawan saka Zidon iku didukani lumantar pitakon ngenani Tirus kang ngandika, “apa iki kutha panjenengan kang kebak kabungahan” (karajan) kang dadi sumber kabungahan Amerika Serikat? Apa “iki karajan kang wiwitane asalé saka jaman biyèn kala,” nalika miturut pethikan iku, karajan mau diadegaké déning Nimrod, sakwisé banjir gedhé?

Gusti Allah wis netepake lan “ngersakake” tumrap “Tirus, kutha kang mènèhi makutha,” supaya ngukum dheweke. Paukuman tumrap kapausan kalebu ambruké struktur finansial donya, awit “Pangeran wis maringaké” “prentah marang” “Zidon” “kutha padagangan,” (Amérika Sarékat.) Prentahe “kanggo numpes bètèng-bètèng kang kuwat,” utawa ékonomi Amérika Sarékat, iku dhawuh Sabat, awit murtad nasional katut déning karusakan nasional.

Paukuman marang kapausan diwiwiti kanthi ambruking ékonomi saindenging jagad kabèh minangka tanggapan marang dirusaké ékonomi Amérika Sarékat. Zidon nduwèni sawijining “omah” kang kagandhèng karo ékonominé, mula makili sawijining struktur kauangan kang dirusak, amarga kowé wis ora bisa mlebu manèh ing jeroné. Ora ana manèh penanaman modal utawa kauntungan saka “omah” kuwi, amarga wis dirusak. Karusakan iku kelakon

ing wektu hukum Minggu, sanadyan sadurungé hukum Minggu wis ana paukuman-paukuman kang saya ngrembaka. Nalika ambruk iku nempuh, kapausan, Amérika Sarékat kanthi para pangeran sudagaré lan para pedagangé kang kajèn-kurmatan sarta kapal-kapal Tarsis bakal “nguwuh-uwuh.”

Papan “Tarsis” ing wacana punika kagandhèng kaliyan kasugihan ing jaman kuna, lan kapal-kapal Tarsis ing Kitab Suci dados pralambang utami tumrap kakiyatan ékonomi.

Awit kapal-kapal kagungané Sang Prabu lunga menyang Tarsis bebarengan karo para abdinig Huras; saben telung taun sapisan kapal-kapal Tarsis mau teka nggawa emas, salaka, gadhing, kethek, lan merak. Lan Sang Prabu Suléman ngluwihi sakèhé para raja ing bumi ing kasugihan lan kawicaksanané. 2 Babad 9:21, 22.

Kapal-kapal nglambangaké kakuwatan ékonomi, lan Tarsis iku kapal ékonomi kang utama ing ramalan Kitab Suci. Generasi pungkasan saka Tarsis, kang dilambangaké déning “putri” Tarsis, dipangandikani supaya “nyabrang tanahmu kaya kali,” lan kang ditemokaké déning dheweke yaiku yèn tanahé “wis ora nduwèni kakuwatan manèh,” lan wis ora bisa manèh “sukak-sukak” marga saka karajan Tirus. Kakuwatan kang digoleki déning wong-wong mau yaiku kakuwatan ékonomi Zidon ing jaman biyèn, nanging iku wis sirna amarga segara wis ngandika “mangkéné, Aku ora nglarani lair, lan ora nglairaké anak-anak, uga ora nggedhèkaké para nom-noman, utawa ngasuh para prawan,” mangkono iku negesaké generasi pungkasan saka segara, yaiku bangsa-bangsa ing donya kang padha nangisi karusakan ékonomi donya, lan ing wektu iku umat manungsa ing donya padha kasadharaké marang kasunyatan yèn wong-wong iku generasi pungkasan saka sajarah bumi, lan wis kasep banget kanggo nyawisaké urip langgeng.

“Dhuwit bakal enggal banget mudhun regané kanthi dadakan banget nalika kasunyataning pemandhangan langgeng kabikak marang pangrasa manungsa.”
Evangelism, 62.

Ana loro “laporan” utawa pawarta kang nimbulaké kasangsaran marang saben wong ing pethikan iku. “Laporan” kang kapisan magepokan karo Mesir lan “laporan” kang kapindho yaiku Tirus. Pawarta bab Mesir iku ana ing wangun wekdal kapungkur, awit Yesaya ngandika, “kaya nalika ana pawarta bab Mesir,” mangkono nuduhaké manawa Gusti Allah wus nindakaké sawijining prekawis marang Mesir sadurungé Panjenengané numpes Zidon (AS.) Apa kang katindakaké Gusti Allah marang Mesir, iku uga makili “laporan” bab Mesir, yaiku Panjenengané numpes Mesir gegayutan karo kaping pisan Gusti Allah mlebet ing prejanjian karo umat pilihan. Loro pawarta iku padha “laporan” kang padha. Pawarta bab Mesir iku wiwitané lan pawarta bab Tirus iku pungkasané. Sang Alfa lan Omega wus nggambaraké prejanjian karo satus patang puluh papat ewu ing dina-dina pungkasan lumantar sajarah wiwitaning prakara iku. “Pawarta” bab Mesir iku yaiku pambébasan ing Segara Abang nalika Firaun lan wadya-balané kaciren, kang dadi pralambang pambébasan pungkasan tumrap umaté Gusti Allah kaya kang diwakili déning “laporan” kang yaiku “beban Tirus.”

Kakuwatan sing digambarake ing Kitab Suci minangka kang ngrusak kapal-kapal Tarshish iku Islam. Bab Islam bakal dirembug mengko, mula prakara iki bakal kita jlentrehake kanthi luwih pepak ing wektu sabanjuré. Ing pethikan iku, Islam digambarake minangka “Chittim,” sawijining tembung kuna kanggo Siprus, lan pethikan mau ngandharake manawa karusakané Zidon lan Tirus kaandharake saka “Chittim.” Lambang Islam nyakup sawijining gambaran kang banget mligi ngenani karusakané Amérika Sarékat ing ramalan Kitab Suci.

Penting kanggo nyinau dina lan taun-taun sing dirujuk ing kitab Yesaya, awit iku asring nandhani wektu kenabian saka pethikan sing tumuli. Yesaya rong puluh telu ngetutaké “beban” ing lebak wahyu ing pasal rong puluh loro, kang didhisiki déning pasal rong puluh siji sing ngandhut telung “beban,” lan kateluné padha ngenali Islam. Sadurungé pasal iku, ing ayat siji saka pasal rong puluh, ana latar sajarah kenabian ing ngendi ramalan-ramalan paukuman sing tumuli kasebut ing pasal-pasal sabanjuré diidentifikasi.

Ing taun nalika Tartan teka ing Asdod (nalika Sargon, raja Asyur, ngutus dheweke), lan perang nglawan Asdod, sarta ngrebut kutha iku. Yesaya 20:1.

Tembung “Tartan” bisa waé minangka jeneng, utawa sing paling kamungkinan iku sawijining gelar saka panglima perang. Tartan teka menyang Asdod, sawijining kutha ing Mesir, lan ngrebut kutha iku ing sawijining mangsa sajarah nalika wong Asyur alon-alon saya nguwasani jagad. Asyur minangka pralambang Babil. Loro-loroné, yaiku Asyur lan Babil, padha dadi karajan-karajan sing asalé saka lor, karajan-karajan sing ditepungi minangka “singa-singa” kang “nyebar-nyebar” wedhus-wedhusé Allah, lan loro-loroné padha nampani paukuman sing padha. Asyur iku sing kapisan, Babil iku sing pungkasan.

Israèl iku kaya wedhus sing kabuyar; singa-singa wis ngoyak lan ngusir dheweke: dhisik ratu Asyur wis nguntal dheweke; lan pungkasané Nebukadnésar, ratu Babil, wis ngremuk balung-balungé. Mulané, mangkéné pangandikané Pangéran sarwa dumadi, Allahé Israèl: Lah, Ingsun bakal ngukum ratu Babil lan nagarané, kaya Ingsun wis ngukum ratu Asyur. Yérémia 50:17, 18.

Miturut teges kenabian, wong loro iku padha-padha minangka “wong Asyur kang gumunggung.”

“Nalika Sanherib, wong Asyur kang gumunggung, nyenyamah lan ngala-ala marang Allah, sarta ngancam arep ngrusak Israel, ‘ing bengi iku kadaden, malaékaté Sang Yehuwah metu lan matèni ana ing kémahé wong Asyur satus wolung puluh lima éwu.’ Ana kang ‘dipatèni kabèh para wong gagah prakosa, uga para pangarsané lan para panglima,’ saka wadya-balané Sanherib. ‘Mulané dhèwèké bali menyang negarané dhéwé kanthi rai kebak wirang.’ [2 Kings 19:35; 2 Chronicles 32:21.]” The Great Controversy, 512.

Taun nalika “Tartan teka ing Asdod” lan “ngrebut kutha iku,” nggambarake panaklukan donya kanthi maju sethithik-sethithik déning kakuwasan kapapanan, kaya dene digambarake ana ing enem ayat pungkasan saka Daniel sewelas. Sajarah krisis angger-angger Minggu, yaiku “dina-dina pungkasan” saka pengadilan penyelidikan, lan

kang nuntun langsung mlebu ing pengadilan eksekutif, (pitu wewelak pungkasan) iku dadi latar sajarah kang dilambangake déning “taun” nalika Tartan teka ing Asdod. Kanthi konteks sajarah iku wis katetepake, banjur Yesaya maringi telung ramalan paukuman ngenani Islam, siji ngenani Adventisme Laodikia, lan banjur beban Tirus. Bab patlikur iku salah siji tuladha klasik ngenani pitu wewelak pungkasan, kang banjur diterusake déning bab selikur lima kang nggambarake pambébasan pungkasan umat Allah, ing ngendi kita nemokake umat Allah ngaturake salah siji pratelan kang paling misuwur nalika mangsa kasangsaran gedhé.

Lan ing dina iku bakal kawedhar mangkene: Lah, iki Allah kita; kita wus ngentèni Panjenengané, lan Panjenengané bakal nylametake kita: iki Pangeran Yehuwah; kita wus ngentèni Panjenengané, kita bakal bungah lan suka-rena ana ing kaslametané. Yesaya 25:9.

Satus patang puluh papat ewu iku para prawan wicaksana sing ngentèni rawuhipun Gustinipun kanggo tindak menyang pésta panggih, sanadyan Panjenenganipun katingal ngentèni suwe, cocog karo pasemon bab sapuluh prawan. Wong-wong mau dudu umat Laodikia, nanging umat Filadelfia. Nganti tekan titik iki, artikel iki wis nyawisaké konteksipun.

Ing taun 1798, Napoleon nahan paus dadi tawanan, saéngga ngetokaké tatu pati profètis kang bakal waras ing pungkasaning jagad miturut Wahyu pasal telulas. Ing wektu iku, Amerika Sarékat njupuk papané minangka karajan kaping nem ing ramalan Kitab Suci miturut Daniel pasal loro, pitu, wolu, lan sewelas sarta Wahyu pasal rolas, telulas, nembelas, pitulas, lan wolulas. Wiwit wektu iku, sungu Républikan saka Amerika Sarékat lan uga sungu Protestan (Adventisme) padha lali sapa sejatine kapausan iku. Taun 1798 iku taun kapisan bangsa-bangsa ing saindenging jagad ngakoni Amerika Sarékat minangka bangsa kang mardika lan nduwèni kadhaulatan, lan iku uga taun nalika pekabaran malaékat kang kapisan rawuh ing sajarah.

“Motto” sawijining wong Protestan ing wektu iku yaiku, “Kitab Suci lan mung Kitab Suci waé.” Wong-wong Protestan ngenali awake dhewe minangka para pambéla Kitab Suci waé, lan nalika Adventisme nampa jubah warisané nalika rawuhipun malaekat kapindhho, wong-wong mau nampani “motto” iku, lan sawisé kuwi dijuluki “umaté kitab.” Liwat palayanan William Miller, wong-wong mau wis kaparingi sawatara paugeran kang, manawa dienggo kanthi trep, bakal mbukak Kitab Suci marang pikirané kabèh wong sing kepéngin ngrungokaké. Paugeran-Paugeran Tafsir Nubuatan kagungané Miller iku kang miturut ilham kudu kita sinaoni manawa kita arep mènèhaké pekabaran malaekat katelu.

Sang Kristus ngandika, “Yèn ana wong gelem ngetutaké Aku, kudu nyélaki awaké dhéwé, ngangkat salibé, lan ngetutaké Aku.” Manèh Panjenengané ngandika, “Aku iki pepadhanging jagad; sapa sing ngetutaké Aku ora bakal lumaku ana ing pepeteng.” Pepadhanging kayektèn lagi sumunar maju kaya damar kang murub, lan wong-wong kang tresna marang pepadhang ora bakal lumaku ana ing pepeteng. Wong-wong mau bakal nyinau Kitab Suci, supaya padha bisa mangertèni kanthi mesthi yèn padha

ngrungokaké swarané Pangon kang sejati, lan dudu swarané wong liya.

“Wong-wong sing melu nglairaké piweling malaékat katelu iku lagi nliiti Kitab Suci miturut tata cara sing padha karo sing ditindakake déning Bapa Miller. Ing buku cilik kanthi irah-irahan Views of the Prophecies and Prophetic Chronology, Bapa Miller maringi paugeran-paugeran ing ngisor iki, sing prasaja nanging wicaksana lan wigati, tumrap pasinaon lan panfsiran Kitab Suci:

“1. Saben tembung kudu nduwèni gegayutan kang trep karo pokok prakara sing kaaturaké ana ing Kitab Suci; 2. Sakèhé Kitab Suci iku prelu, lan bisa dimangertèni lumantar pangudi lan pasinaon kanthi temen; 3. Ora ana apa-apa kang kawedharaké ana ing Kitab Suci kang bisa utawa bakal disingitaké saka wong-wong sing nyuwun kanthi pracaya, tanpa mangu-mangu; 4. Kanggo mangertèni piwulang, kumpulna kabèh ayat Kitab Suci bab prakara sing arep koksumurupi, banjur saben tembung kenaa pangaribawa kang trep; lan manawa kowé bisa nyusun teorimu tanpa ana tetentangan, kowé ora bisa ana ing kasalahan; 5. Kitab Suci kudu dadi panerangé dhéwé, awit Kitab Suci iku dadi paugeran tumrap awaké dhéwé. Manawa aku gumantung marang sawijining guru supaya nerangaké marang aku, lan dhèwèké mung ngira-ira tegesé, utawa kepéngin supaya tegesé mangkono amarga pangakon golongané, utawa supaya dianggep wicaksana, mula kira-kirané, pepénginané, pangakoné, utawa kawicaksanané iku dadi paugeranku, lan dudu Kitab Suci.”

“Ing nginggil punika minangka sapérangan saking pranatan-pranatan punika; lan sajroning pasinaon kita dhateng Kitab Suci, kita sedaya prayogi sanget ngatos-atosi asas-asas ingkang kaandharaken punika.

“Iman kang sejati dhasaré ana ing Kitab Suci; nanging Iblis migunakaké akèh siasat kanggo mbelokaké Kitab Suci lan ngeteraké kasalahan, mula dibutuhaké kawigatèn kang gedhé manawa ana wong kepéngin ngerti apa saktemené kang diwulangaké déning Kitab Suci. Salah siji saka panipuning gedhé ing jaman iki yaiku banget ngugemi raos, lan ngakoni katulusan nalika nglirwakaké pangandika kang cetha saka Sabdaning Allah marga sabda iku ora cocog karo raos. Akèh wong ora duwé dhasar tumrap imané kajaba emosi. Agamané dumadi saka gegerane pangrasa; manawa iku wus sirna, imané uga sirna. Raos bisa dadi sekam, nanging Sabdaning Allah iku gandum. Lan ‘apa,’ pangandikané nabi, ‘regané sekam tumrap gandum?’”

“Ora ana siji waé sing bakal dipaukum merga ora nggatekake pepadhang lan kawruh sing durung tau diduwèni lan sing pancèn ora bisa dipikolehi. Nanging akèh wong nolak manut marang kayektèn sing diwènèhaké marang wong-wong mau lumantar para duta Kristus, amarga padha kepéngin nyelarasaké awaké karo ukuran donya; lan kayektèn sing wis tekan ing pangertèné, pepadhang sing wis madhangi nyawané, bakal ngukum wong-wong mau ing Pengadilan. Ing dina-dina wekasan iki kita nduwèni pepadhang sing wis kasawiji lan kaklumpuk saka padhangé ing sadawaning jaman, lan kita bakal ditanggung jawab sing salaras karo iku. Dalan kasucèn iku ora saajar karo donya; iku dalan sing wis ditinggèkaké. Manawa kita lumaku ing dalan iki, manawa kita mlayu ing dalaning pepakoné Pangéran, kita bakal nemu yèn ‘dalané wong mursid iku kaya

pepadhang sumunar, sing saya padhang saya padhang nganti tekan ing dina kang sampurna.” Review and Herald, November 25, 1884.

Panjenengan saged maos kanthi langkung rinci bab paugeran-paugeranipun William Miller wonten ing Artikel kanthi irah-irahan William Miller wonten ing kategori Kunci-kunci Nabi.

Ing “panyinau kita tumrap Kitab Suci, kita kabèh bakal becik manawa nggatekake prinsip-prinsip sing kaatur” sajroning paugeran-paugeran tafsir wangsit kagungan “Bapa Miller.” Sungu Protestantisme dipasrahi dokumen suci sing kita sebut Kitab Suci, lan uga dipasrahi tanggung jawab kanggo mbéla lan nyengkuyung prinsip-prinsip sing kinandhut ana ing jeroné, lan sungu Protestan iku uga diparingi sawatara paugeran kanggo mbédakaké kanthi bener teges lan ancas dokumen-dokumen suci mau.

Sungu Republikanisme kaparingan sawijining dokumen suci kang kita sebut Konstitusi, lan uga kaparingan tanggung jawab kanggo mbéla lan ngrembakakaké prinsip-prinsip kang kaandhut ana ing kono. Sungu Republikan uga kaparingan sapérangan pranatan kanggo mbédakaké kanthi trep makna lan ancas saka dokumen-dokumen suci iku. Pranatan kang diparingaké kanggo mbédakaké Konstitusi kanthi trep iku yaiku Bill of Rights, lan pranatan mau njunjung ing aturan-aturan wiwitané ancas Konstitusi kang paling wigati. Amandemen Kapisan kang kacathet ing Bill of Rights yaiku kabébasan agami, éksprèsèsi, wicara, lan pers.

“Kongres ora kena damel undhang-undhang apa wae ngenani netepake sawijining agama, utawa nglarang panglaksanane agama mau kanthi bebas; utawa nyuda kamardikan micara, utawa kamardikan pers; utawa haké rakyat kanggo nglumpuk kanthi tentrem, lan ngaturake panyuwunan marang Pamaréntah supaya kaluputan lan panyuwunané dibenerake.” Konstitusi A.S., amend. I

Undhang-undhang Minggu iku minangka serangan kabuka marang prakara kapisan saka Konstitusi, kang njamin kamardikaning agama, kang dibusak lumantar undhang-undhang Minggu, saéngga nandhani pungkasané Konstitusi, pungkasané Amerika Sarékat minangka karajan kaping nem ing ramalan Kitab Suci, lan wiwitané panganiaya marang wong-wong kang ing wektu iku lagi martakaké pekabaran malaékat katelu kanthi swara sora.

Wong-wong kang martakaké swara sora saka malaékat katelu lan mbangkang marang karusakan Amandemen kapisan lan Konstitusi dianiaya déning wong-wong kang saéstuné kuduné njunjung lan ngetrapaké pranatan-pranatan suci, kang mbéla dokumen suci kang wis diparingaké marang wong-wong mau kanggo dibéla. Iki minangka sawijining pepindhan bab mangertèni lan ngetrapaké sajarah-sajarah kang sejajar saka loro sungu kéwan bumi kang kaya cempé. Para Bapa pangadeg Konstitusi iku sajajar karo Bapa Miller. Tembung Bapa kang dipigunakaké kanggo Miller iku dipigunakaké kanggo nandhani sawijining pamimpin, dudu imam kepausan. Kitab Suci nglarang nyebut manungsa bapa manawa wong-wong iku ngakoni awaké minangka panuntun rohani. Wong-wong Millerit dijenengi manut bapaké, kaya kang asring kelakon. Yen ora mbedakaké prakara iki, wong bakal luput saka sawatara tegesé pekabaran Élia, nalika pekabaran iku mbalèkaké ati para bapa marang anak-anaké lan kosok baliné.

Amerika Sarékat ing Yesaya pasal 23 iku karajan kaping nem ing wangsit Kitab Suci, lan tetep mangkono nganti mbatalaké Konstitusiné nalika ukum Minggu sing nyedhak kanthi rikat kuwalikaké iku. Karajan kaping nem mrentah sajrone pitung puluh taun wangsit, yaiku dina-dinané siji ratu. Karajan iku (ratu iku sawijining karajan) sing mrentah pitung puluh taun yaiku Babilon. Sajrone pitung puluh taun iku, sungu nagara yaiku pamaréntahan Babilon lan sungu gréja yaiku wong Khaldea. Daniel, Sadrakh, Mesakh, lan Abednego nggambaraké satus patang puluh papat èwu. Loro-loroné sungu lan umat Allah digambaraké ana ing paseksèné Daniel. Pitung puluh taun panangkaran ing Babilon yaiku dina-dinané siji ratu sing dienggo Yesaya kanggo nandhani yèn sajarah wangsit Amerika Sarékat lan sajarah Adventisme iku wiwit taun 1798 nganti tekan ukum Minggu.

Ngenali yèn garis sajarah kenabian tumrap kaloro sungu ing Amerika Serikat maringi kita kamungkinan kanggo nimbang pungkasan lan wiwitan, kanthi loro seksi sungu kanggo ngenali watak saka sungu sijiné. Sawisé kabèh, sungu-sungu kuwi padha. Ing Daniel ana sungu-sungu, sawatara pecah, kanthi sungu-sungu sing thukul metu saka sungu sing pecah mau. Sawatara sungu ing Daniel ora padha gedhéné siji lan sijiné, amarga munculé luwih mengko tinimbang sing liyane. Ora mangkono tumrap loro sungu ing Amerika Serikat. Kaloro sungu mau sajajar siji lan sijiné lumantar sajarah sing padha lan ngasilaké tandha-tandha dalan sing padha, senajan béda siji lan sijiné ing bab ancasé. Ana katrangan pambatesan ing sajarah iku sing uga wigati kanggo dimangertèni.

Ing wiwitaning Adventisme ana owah-owahan saka sajarah kenabian kang dilambangaké déning pasamuwan Filadelfia tumuju pasamuwan Laodikia. Mulané, ing pungkasan uga kudu ana owah-owahan saka sajarah kenabian Laodikia. Wahyu Yesus Kristus nyakup pepadhang saka pangerten iki, lan iki dadi pérangan saka apa kang lagi kabukak segelé ing wektu iki.

Lan “sawisé pungkasaning pitung puluh taun” paus bakal “nembang” lan “sundhal” sing “kaliwat kasupakaké” bakal kaélingaké manèh. Dhèwèké “kaélingaké” ing wektu angger-angger Minggu, nalika prekarané ana ing antarané panyembahan marang srengéngé, utawa panyembahan marang dina sing angger-anggeré Gusti Allah maringi paweling marang manungsa supaya “ngélingi.”

Ing artikel iki kita wis netepaké yèn sajarah pamaréntahan Babil sajroning pitung puluh taun mau minangka pralambang tumrap sajarah Amérika Sarékat wiwit taun 1798 nganti tekan undhang-undhang Minggu. Ing artikel sadurungé, lan uga kerep ana ing Tabel-tabel Habakuk, kita netepaké yèn panawanan ing Mesir lan uwal saka Mesir uga minangka pralambang tumrap sajarah Amérika Sarékat lan umaté Allah. Papat sajarah iki, yaiku Babil, Mesir, Adventisme, lan Amérika Sarékat, dudu siji-sijiné garis sing bisa ditrapaké marang garis-garis iki; nanging nalika kita ngetrapaké paugeran sebutan kapisan marang papat garis mau—iku pancèn nggumunaké banget. Aku bakal nutup artikel iki nganggo sawijining ilustrasi sing prasaja lan sawatara waé babagan apa kang dakmaksud, lan apa kang arep dakterusaké nalika mengko kita mbahas luwih jero sajarah Yesaya rong puluh telu.

Sajarahipun Babil gadhah satunggaling ratu ing wiwitan ingkang tobat, lan satunggaling ratu ing pungkasan ingkang awon. Ora dados perkawis menawi punika Biden utawi Trump, awit kitab Daniel mulang bilih Gusti Allah piyambak ingkang ngangkat para panguwasa lan nglèmpakaké piyambakipun saking kalenggahanipun. Inggang saged dipunmesthèkaké tumrap pamimpin Demokrat utawi Republik nalika wekdaling angger-angger Minggu punika, bilih piyambakipun punika pamimpin ingkang awon. Nebukadnésar punika Babil, piyambakipun punika tiranipun Babil, kersa nyemplungaké tigang tiyang sae dhateng ing geni. Nanging ing wekasanipun piyambakipun tobat dhateng Allahipun Daniel. Nanging boten mekaten tumrap pamimpin pungkasan, Belsyazar. Piyambakipun punika ratu ingkang awon. Amerika Serikat wonten ing ramalan kawiwitan minangka cempen, pralambang Kristus lan kurbanipun tumrap manungsa. Ing pungkasan Amerika Serikat badhé ngandika kados naga. Owah-owahan saking Kristus dhateng Sétan wonten ing garis sajarah punika dipunpralambangaké déning béda antawisipun Nebukadnésar lan Belsyazar.

“Bèlshazar wis kaparingan akèh kalodhangan kanggo mangertèni lan nindakaké karsané Allah. Panjenengané wis nyumurupi kakungé, Nebukadnezar, katundhung saka pasrawunganing manungsa. Panjenengané wis nyumurupi yèn kapinteran kang dadi kamulyaning ratu kang gumunggung mau katundhungi déning Panjenengané sing maringi kapinteran iku. Panjenengané wis nyumurupi ratu iku kasirnakaké saka karajané, lan kadadèkaké kancané kéwan-kéwan ing ara-ara. Nanging katresnané Bèlshazar marang kasenengan lan pangluhuraké awaké dhéwé wis ngilangi piwulang-piwulang kang sakmesthiné ora tau kasirnakaké saka pangéling-élingé; lan panjenengané nindakaké dosa-dosa kang padha karo dosa-dosa sing ndhatengaké paukuman-paukuman kang cetha tumrap Nebukadnezar. Panjenengané wis mbuwang kalodhangan-kalodhangan kang kanthi sih-rahmat kaparingaké marang panjenengané, lan nglirwakaké nggunakaké kalodhangan-kalodhangan kang ana ing jangkahé kanggo dadi wanuh karo kayektèn. ‘Punapa ingkang kedah kula tindakaken supados kawilujengaken?’ iku pitakonan kang dilalèkaké kanthi ora preduli déning ratu agung nanging bodho mau.” Bible Echo, April 25, 1898.

Gatekna manawa Belshazzar, wong duraka iku, iku ratu kang bodho. Dhèwèké nandhang paukuman kang padha karo bapakné, Nebukhadnezar, awit loro-loroné paukuman mau dipralambangaké minangka “pitung mangsa” ing Imamat rong puluh enem. Nebukhadnezar ana ing pategalan, urip kaya kéwan, lawasé rong èwu limang atus rong puluh dina, yaiku pitung taun miturut Alkitab; lan paukuman marang putrané, Belshazzar, kang katulis ana ing témbok, uga makili rong èwu limang atus rong puluh. Bédané, paukuman marang Nebukhadnezar iku nindakake pangowahan marang dhèwèké lan ndadèkaké dhèwèké ratu kang wicaksana, déné paukuman marang Belshazzar tumiba marang ratu kang bodho.

“Menyang panguwasa Babilon kang pungkasan, kaya déné kanthi pralambang marang sing kapisan, wis tumeka ukuman saka Sang Pengawas ilahi: ‘Dhuh ratu, ... marang panjenengan punika kasaur; Kraton punika sampun kapundhut saking panjenengan.’ Daniel 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Tulisan tangan ing témbok tumrap présidhèn pungkasan iku yaiku amendemen kapisan kang nélakaké “témbok” pamisah antarané gréja lan nagara, kang ora dimangertèni déning ratu bodho pungkasan kuwi. “Pitung mangsa” ing Imamat 26 nggambaraké “panyebarane umat,” kang ditindakaké déning ratu lor nalika hukum Minggu. Panyebare mau iku karusakan nasional kang ngetutaké hukum Minggu. Bangsa kaping nem lali marang piwulang para bapa pangadegé, kang nyerat Konstitusi kanggo nglindhungi ora mung saka gréja kang rusak, nanging uga saka para ratu Éropah kang tiran, kang dadi pasangan turu wanita rusak mau. Para bapa pangadeg iku nggambaraké wong-wong kang nolak kapausan lan para ratu Éropah, awit saka pengalamané dhéwé sawisé metu saka panyebare sajroning rolas atus suwidakan taun pepeteng kapausan, padha mangerti yèn pangayoman marang jinis katiranan kaya mangkono kudu dadi pérangan pokok ing Konstitusi anyaré.

Wong-wong mau para bapa kang wicaksana, padha kaya cempé, nanging ora mangkono karo bapa pungkasan, awit dhèwèké bakal ngucap kaya naga. Para Bapa metu saka sawijining panyebare, lan sang anak bali mlebu ing sawijining panyebare. Sang tiran ing loro-loroné kedadéan iku yaiku kapausan kapisan lan kapausan pungkasan.

Lambang pangadilan marang Nebukadnésar, raja kapisan, lan marang raja pungkasan Bèlshazar, yaiku panyebare “pitu mangsa” saka Lèwi 26. Nebukadnésar ngalami iku, lan Bèlshazar ndarbèni iku katulis ana ing témbok minangka epitapé ing wengi patiné dhéwé. Lambang sungu Républikan ing wiwitan yaiku uwalé saka pangawulan raja ing lor, lan lambang sungu Républikan ing pungkasané yaiku panangkaran kang ditimbulaké déning raja ing lor. Angger-angger Minggu iku “wengi patiné dhéwé” nalika iku mati minangka karajan kaping nem saka wangsit Alkitab. Ing kabèh patang ilustrasi, Bèlshazar, Nebukadnésar, lan wiwitan sarta pungkasané sungu Républikan, angka rong puluh lima rong puluh saka Lèwi 26, iku lambang kang dipratélakaké ing wiwitan lan ing pungkasan. Iku makili tapak astané Alfa lan Omega.

Ramalan wektu pisanan sing dipuntemokaké déning William Miller yaiku rong puluh lima rong puluh saking Imamat rong puluh enem. Punika dados watu kapisan wonten ing dhasar ingkang dipunpasang déning Gusti Yesus lumantar pakaryanipun Miller. Punika ugi dados kayektèn dhasar kapisan ingkang dipunsisihaké déning Adventisme ing taun 1863. Nalika sedaya watu kayektèné Miller dipunlebetaké wonten ing dhasar punika, kayektèn-kayektèn punika dipunlambangaké wonten ing kalih loh Habakuk, inggih punika bagan para pelopor taun 1843 lan 1850. Kalih loh punika nggambaraké sesambetan prajanjian antawisipun Gusti Allah lan umatipun ingkang katetepaké nama-denominasi, kadosdene kalih loh Sepuluh Préntah nggambaraké prajanjian kaliyan Israel kuna.

Ing pungkasan Adventisme Laodikia, nalika iku dimuntahaké metu saka cangkemé Gusti ing wektu angger-angger dina Minggu, tulisan ing témbok iku ya rong bagan pionir suci mau. Bagan-bagan kang ora bisa diwaca déning wong-wong mau, awit ing wiwitaning sajarahé dhéwé, wong-wong mau ora gelem nampani paédah saka pesen pepéling mau....

Krisis finansial taun 1837 ing Amerika Sarékat minangka sawijining prastawa rumit kang dipicu déning gabungan faktor-faktor ékonomi, kabijakan-kabijakan, lan kagiyatan

spekulatif.

Gelembung Spekulatif: Ing taun-taun sadurunge 1837, ana ledhakan spekulatif ing babagan tanah lan investasi, kang sapérangan dipacu déning ekspansi nagara menyang arah kulon. Spekulasi tanah, mliginé ing tapel wates kulon, nyebabaké rega tanah munggah kanthi ngluwihi wajare lan utang sing kakehan.

Krèdit Gampil lan Panyilihan Dana Spekulatif: Bank-bank lan lembaga-lembaga keuangan maringaké krèdit lan silihan ing cacah gedhé, asring tanpa jaminan kang nyukupi. Gampilé anggoné ngakses krèdit iki ndadèkaké saya murubé gegap-gempitan spekulatif lan nambah bebayan tumraping kestabilan keuangan.

Pangembangan Bank kang Kakehan: Bank-bank lagi ngembangaké operasiné kanthi cepet banget, lan asring ngetokaké dhuwit kertas (banknote) luwih akèh tinimbang spesie (emas lan salaka) sing diduwèni minangka jaminan. Prakara iki, kang kawentar kanthi aran “wildcat banking,” njalari ana kaluwihan mata uang sing ora kaatur lan ora bisa dipercaya ing pasar peredaran.

Kabijakan Ékonomi Jackson: Kabijakan-kabijakan Présidhèn Andrew Jackson mèlu njalari krisis saya parah. Ing taun 1836, dhèwèké ngetokaké Specie Circular, kang mréntahaké yèn tanah-tanah umum kudu dituku nganggo dhuwit logam kang nyata (emas lan pérak), dudu nganggo dhuwit kertas. Bab iki njalari wong-wong padha kesusu ngowahi surat dhuwit bank dadi dhuwit logam, saéngga nuwuhaké tekanan finansial lan ambruké bank-bank.

Faktor-Faktor Internasional: Krisis ing Amerika Sarékat uga kaprabawan déning kahanan ékonomi internasional. Kemerostan ing ékonomi Britania Raya, sawijining mitra dagang utama Amerika Sarékat, njalari nyusuté panjaluk marang barang-barang lan ékspor Amerika. Iki, salajengipun, mengaruhi usaha-usaha ing Amerika lan nyumbang tumrap kasangsaran ékonomi.

Panik lan Gègèran Narik Simpenan saka Bank: Ing sasi Mèi 1837, rerangkèné guncangan finansial, kalebu ambruké bank-bank lan panyempitan krèdit, njalari timbulé panik ing antarané para investor lan para panyimpen dana. Panik iki micu gelombang gègèran narik simpenan saka bank lan panyempitan krèdit sing abot.

Penyusutan Pasokan Dhuwit: Nalika bank-bank ambruk lan kredit saya diperketat, pasokan dhuwit sakabèhé ing perekonomian nyusut kanthi signifikan. Penyusutan pasokan dhuwit iki nambah abote kasangsaran ékonomi lan njeroaké resesi. Gabungan saka faktor-faktor iki njalari kemerostan ékonomi sing abot, ditandhai déning ambruké bank-bank, pengangguran, mudhuné pambelangan konsumen, lan depresi ékonomi sacara umum.

“Kita ora nduwèni apa-apa kang kudu diwedèni tumrap mangsa ngarep, kajaba manawa kita lali marang dalan kang wus dituntunaké déning Pangéran marang kita, lan piwulangé ana ing sajarah kita ing jaman kapungkur.” *Life Sketches*, 196.